

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra české literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Erotika v próze Vladimíra Párala
Eroticism in Vladimír Páral's prose

Michaela Buchtová

Vedoucí práce: PhDr. Josef Peterka, CSc.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: B ČJ-NJ

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Erotika v próze Vladimíra Párala* vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 11.4.2017

.....

podpis

Děkuji PhDr. Josefu Peterkovi, CSc. za odborné vedení bakalářské práce, za jeho podporu, čas a poskytování cenných rad a připomínek.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá významem erotiky u Vladimíra Párala, která je sledována na základě románů *Katapult*, *Profesionální žena*, *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze* a *Playgirls I*. Práce je rozdělena na tři podstatné části. V první je objasnění terminologie včetně rozlišení erotiky a pornografie jak v próze a poezii, tak s ohledem na český historický kontext, v návaznosti na to představení autora. Následující část je soustředěna na erotické odlišnosti čtyř románů. Třetí část je naopak věnována obecnějším rysům erotismu v Páralově tvorbě. Práci uzavírá reflektování subjektivního čtenářského zážitku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dekameron 2000, erotika, Katapult, láska, Playgirls I, pornografie, Profesionální žena, sex, stereotyp

ANNOTATION

This Bachelor thesis deals with the importance of eroticism and its meaning for Vladimír Páral, that is followed up based on the novels *Catapult*, *Professional woman*, *Decameron 2000 or Love in Prague* and *Playgirls I*. This thesis is divided into three substantial parts. The first part clarifies terminology and includes distinction between erotica and pornography as in prose and poetry. All that with respect to the Czech historical context, followed by presentation of the author. The next part is focused on erotic differences of four listed novels. The third part is conversely dedicated to the more general features of eroticism in Páral's creation. Work is closed by reflection of subjective reading experience.

KEYWORDS

Dekameron 2000, Catapult, eroticism, love, Playgirls I, pornography, Professional Woman, sex, stereotype

Obsah

1	Úvod	7
2	Východiska	9
2.1	Problematika terminologie	9
2.2	Próza versus poezie	15
2.3	Český historický kontext	16
2.4	Autobiografické konotace	18
3	Spektrum	23
3.1	Prolog	23
3.1.1	Marný únik	23
3.1.2	Popelka	27
3.1.3	Kámasútra	30
3.1.4	Profesionální hráčky	32
4	Kontury	34
4.1	Sexuální stereotyp	34
4.2	Společenský stereotyp	37
4.2.1	Role ženy	37
4.2.2	Role muže	38
4.3	Láska	40
4.3.1	Láska partnerská a milenecká	40
4.4	Jazykové a stylistické prostředky umocňující erotiku	42
4.5	Fyziologické prvky a sex	43
4.5.1	Sexuální praktiky bez zábran	45
4.5.2	Sexuální deviace	47
4.6	Erotika, prostředek touhy po moci	49
4.7	Předěl	51

5	Čtenářský zážitek.....	56
6	Závěr.....	60
7	Seznam pramenů a literatury	62
7.1	Beletrie.....	62
7.2	Odborná literatura	62
7.3	Internetové zdroje	64

1 Úvod

Obsahem mé bakalářské práce je význam erotiky u Vladimíra Párala, kterou sleduji na základě románů s názvem *Katapult*, *Profesionální žena*, *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze* a *Playgirls I*.

Hned na začátku práce řeším problematiku a případnou souvislost terminologie, objasňuji tedy pojmy *pornografická a erotická literatura*, *pornografie*, *sex*, *erotika a láska*, které jsou v celém díle stěžejní. Následně se zabývám rozdíly ve vnímání erotiky a pornografie v próze a poezii. Poté pokračuji českým historickým kontextem, v němž je zohledněn přístup k pornografii v českém literárním prostředí. Pozornost je upřena také na souvislosti autora života s jeho romány a na inspiraci k jeho erotické tvorbě. Přiblíženy jsou životní situace, které v souvislosti s Vladimírem Páralem nejsou tolik známé, ale mají podíl na jeho erotických prózách. Kapitola je doplněna o autora vlastní tvrzení, která dokazují skutečnost a věrohodnost.

Podstatnou část práce tvoří interpretace čtyř mnou vybraných románů. Zároveň zkoumám, jakou v nich má erotika roli, jakou funkci plní. Záměrně jsem si vybrala díla spadající do jiné doby, díla starší i mladší, známá, ale i méně známá, protože díky nim je možné odlišnosti nejlépe posoudit. Při zaměření se na tvorbu z devadesátých let, tedy více erotickou, hraje důležitou roli i vztah novodobého Dekameronu k *Dekameronu* od italského renesančního autora Giovanniho Boccaccia.

Dále se zabývám stereotypy a analýzou postav, konkrétně se věnuji jejich sociálním rolím a postavení ve společnosti. Nedílnou součástí práce je charakteristika jazykových a stylistických prostředků, které erotiku umocňují. Opomenuty nejsou ani fyziologické prvky a sexuální deviace. Věnuji se také lásce, jejíž souvislost s erotikou dokazují v terminologické části. Zatímco v interpretaci románů je kladen důraz na odlišnosti, nyní je snaha přiblížit

jejich souvislosti. V neposlední řadě je porovnáván vývoj erotiky v románech Vladimíra Párala před rokem 1989 a po roce 1989. Součástí kapitoly je mnou převedená ukázka ze sedmdesátých let do let devadesátých, v níž je patrná postupná gradace erotismu.

Závěr práce je věnován subjektivní čtenářské reflexi, která práci oživuje mými postřehy z četby. Navíc je v něm promítnuto srovnání erotické tvorby Vladimíra Párala a zástupce novodobé literatury, E. L. Jamesové.

Cílem této práce je objasnit vývoj pojetí erotiky v próze Vladimíra Párala a její přínos české literatuře.

Téma jsem si vybrala proto, že Páralova tvorba má velmi erotický akcent. Už při zběžném čtení prakticky všech Páralových románů pocítujeme značnou frekvenci erotických motivů jako osobitý rys jeho poetiky. V téměř každé próze jsou vzrušující milostné vztahy, často promiskuitní milostné trojúhelníky, někdy i mnohoúhelníky, sexuálně atraktivní partneři ženského i mužského pohlaví a láska v různém pojetí. I samotné vizuální řešení knih, tedy to první, co čtenář zaznamená, vybízí k erotické představitosti. Páralovy knižní přebaly jsou jako mozaika, která na první pohled dokáže čtenáře sexuálně naladit, i když o obsahu nemá zprvu ani ponětí.

2 Východiska

2.1 Problematika terminologie

Tato práce se bude zabývat erotikou v próze Vladimíra Párala, aby se však rozvíjela správným směrem, je důležité si hned na začátku objasnit terminologii, která bude hojně užívána a pomůže pochopit erotickou a sexuální problematiku.

Zamyslíme-li se nad tím, co představuje erotická literatura, dojdeme k závěru, že i přesto, že s ní v dnešní době přicházíme velmi často do styku, není triviální ji popsat. Nejedná se o pojem zcela jednoznačný. Toto tvrzení nevyvrací ani *Sexuologický slovník*, v němž stojí: „Rozlišit mezi erotickou a pornografickou literární produkcí jde někdy stěží. Řada pornografických děl včetně časopisů s oblibou používá v titulu epiteton „erotický“, ale při nahlédnutí do obsahu nemá ani laik žádné pochybnosti, oč běží.“¹

Nutno zmínit, že na problematiku sexuální terminologie nahlíží jinak společenské vědy a sexuologie, jinak literatura. Ve sféře literární, konkrétně v *Encyklopedii literárních žánrů*, stojí, že erotická literatura je „starším, ne však zcela neutrálním výrazem též literatura obscénní, tj. necudná, oplzlá.“² Jedná se o literaturu, která zahrnuje veškeré texty o lidské sexualitě, jež bývá často chápána jako synonymum pornografické literatury. Nejedná se o synonyma v pravém slova smyslu, avšak můžeme říci, že pornografická a erotická literatura spolu úzce souvisí. Erotická literatura klade důraz na psychickou i fyzickou stránku lásky, má za úkol útočit na čtenářovu fantazii a vyvolat v něm vzrušení, naproti tomu pro pornografii hraje prim pouze sexuální slast a její zobrazení. „Kromě primárního zobrazení sexuálních aktivit (navozujícího smyslné vzrušení) je podstatným rysem erotické literatury její společenská funkce související s kritikou dobové morálky a svobodou slova. Tabuizace sexu v (západní) kultuře nutně

---

¹ CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena, NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. Sám sobě. s. 40–41. ISBN 80-7169-115-1.

² MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha - Litomyšl: Paseka, 2004. s. 168. ISBN 80-7185-669-X.

ovlivňuje i zvláštní status erotické literatury, v závislosti na době i místě se mění její společenská přípustnost a regulace (kriminalizace). S oblastí erotické literatury se prolíná literatura pornografická coby specifický žánr triviální (konzumní, brakové, pokleslé) četby účelově určený k sexuální stimulaci.³ Zatímco erotická literatura je mnohoznačnější, pornografická literatura je explicitnější a popisnější. Zajímavý je i názor Petra Nagyho, který ve svém článku *Erotica jako hranice literatury* říká: „Mezi těmito dvěma pojmy se někdy rozlišuje. Hranice je nejasná a nestálá - erotickou literaturou se označují texty ne tolik explicitní, neboli "měkčí" a vyšší literární kvality (snad s referencí k literárně zavedenému pojmu erotická poezie), pornografií texty tvrdší a upadlejší.“⁴ O erotické literatuře můžeme hovořit v okamžiku, kdy se má prostřednictvím literárního textu dostavit vzrušení a touha. Všichni lidé nejsou stejní, každý má jiné záliby a jiné hodnoty. Tak tomu je i s erotikou. Co je pro někoho erotické, nemusí být nutně erotické pro ostatní. Jednoho může pohled na nahé ženské tělo vzrušit, druhého naopak pohoršit. Konec konců i doba, ve které žijeme, má na tom svůj podíl. Ve středověku byla **erotika** nepřípustná a dnes je v podstatě na denním pořádku.

Oba termíny, erotiku a pornografii, spojuje jedno téma a tím je **sex**. „I když se e. může vázat na sex. aktivitu, může stejně tak zůstat jen na úrovni psychiky, tj. v rovině pouhé smyslnosti.“⁵ Na základě tohoto tvrzení lze konstatovat, že **erotika** je termín nadřazený pornografii, protože nemusí vždy vyvrcholit sexem. „Do pornografie se mnohdy (a neprávem) zařazovala i díla, která se sice opakovaně vracela k líčení pohlavního aktu, ale jejich smysl spočíval v něčem jiném.“⁶ Jako příklad světového pornografického díla by stály za zmínku romány Markýze de Sade, který na základě svých nekalých sexuálních praktik položil základ sadismu. Jak již bylo zmíněno, ruku v ruce s erotikou jde sex. **Sex** sám

---

³ Inflow [online]. [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/s-josefem-schwarzem-o-eroticke-literature-jeji-novodobe-cenzure-svobodnem-citeni-v-erotice-sexualite>

⁴ iLiteratura [online]. [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/14423/erotica-jako-hranice-literatury>

⁵ BULISOVÁ, Jiřina, ed. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003. s. 332. ISBN 80-7181-959-X.

⁶ KARPATSKÝ, Dušan. *Malý labyrint literatury*. 2., přeprac. vyd. Praha: Albatros, 1997. s. 402. ISBN 80-00-00527-1.

o sobě souvisí s fyzickou stránkou člověka, jde o sexuální akt, který vede k „vyvrcholení rozkoše při sexuálním styku s následným pocitem uspokojení.“⁷ Podle Sexuologického slovníku je **sex** „původně termín označující pohlaví, tj. příslušnost jedince k mužům nebo ženám. V hovorovém jazyce je užíván jako synonymum pro erotiku, sexualitu nebo pohlavní styk.“⁸ Za úvahu stojí, „že se v dnešní době na sex myslí mnohem více, než tomu bylo v dobách minulých, kdy byl sexuální život mnohem méně svobodný, když mravy z velké části omezovaly svobodný projev tělesné lásky, a my bychom po právu očekávali právě takovou mentální intoxikaci, jež je typická pro naši současnost“⁹. J. Evola k sexu ještě dodává, že „dokud se z něj bude dělat něco pouze fyziologického, výstředního a téměř ironického a sarkastického, nebude něčím duchovním, nebude dobrodružstvím, nebude něčím stále novým, nebude aktem tvoření, nebude darováním se, nebude objevováním a nebude doprovázen chvěním a ostychem“¹⁰. Rozdíl mezi pornografií a erotikou může být znázorněn prostřednictvím ukázky z tvorby Markýze de Sade a tvorby autora, jehož se tato práce týká, Vladimíra Párala.

„Se zatajeným dechem ležela Lad'ka vysvlečena do červených kalhotek a bílé podprsenky vystavujíc se chlapcovým očím. Ať se mu zalíbím. Když je tichej a plachej, mohl by bejt i správnej a bylo by nádherný mít se rádi. Byla bych na tebe milá a něžná a ničeho by ses nemusel bát –

Šmarjá, on se začíná otáčet na záda a zas bude koukat do nebe! Neměla bych ještě – a v televizi říkali, že od zítřka začne pršet – V touze chlapce upoutat, v panice citů a výsledné bezradnosti si Lad'ka zajela oběma rukama ke sponce podprsenky, zavřela oči, stiskla tu sponku a vydala svou dosud mužem nespátřenou hrud' palčivým paprskům shora.“¹¹

„Mladé dívky se svlékly donaha, pak svlékly i carevnu a zahrnovaly ji laskáním. Střídavě se jí přisávaly k ústům, kundě a zadku, přičemž bleskově měnily místa. Pak ji musely

---

⁷ CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena, NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. s. 89. ISBN 80-7169-115-1.

⁸ Tamtéž. s. 118.

⁹ EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. s. 49. ISBN 978-80-7207-702-1.

¹⁰ Tamtéž. s. 38.

¹¹ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Lásky v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 53. ISBN 80-202-0206-4.

*mrskat metlou. Muži tuto skupinku obklopili a dívky, které právě nebyly zaměstnány mrskáním, jim honily nebo kouřily ocasy. Jakmile se celé tělo Kateřiny zbarvilo do purpuru, dala se omýt lihem. Pak se rozkročila nad obličejem jedné dívky, která jí jazykem lízala díрку v zadnici, druhá jí začala lízat přední otvor, třetí jí jazýčkovala v ústech a čtvrtá se jí přisála k bradavkám ňader.*¹²

Snahou bylo, na základě výše citovaných ukázek, předvést rozdíl mezi erotikou a pornografií. Jak je na první pohled zřejmé, v pornografii je absence lásky. Naproti tomu **erotika** už v antickém Řecku představovala „*umění s milostným námětem, později všechno, co se týká lásky, tj. i vše smyslné, tělesné*“¹³. „*Erotika neboli smyslnost, někdy též erotismus, je v základním významu označení pro projevy erótu, tedy erotické lásky. Erotika jsou projevy citu (vášeň, touha, něha, splín) související se sblíživáním a přitažlivostí mezi osobami/bytostmi.*“¹⁴

Láska je velmi široký pojem a existuje mnoho jejích definic. Známa je například **láska** mateřská, milenecká nebo sobecká. Lze ji označit jako soubor citů k opačnému pohlaví, popřípadě k pohlaví stejnému, dle *Ottovy všeobecné encyklopedie* také k „*věcem, idejím, sobě samému*“¹⁵. „*Láska se dělí na tři složky: a) intimitu – emoční složka, v níž jde o blízkost a sdílení pocitů, b) vášeň – motivační složka, kt. zahrnuje sex. přitažlivost a romantické pocity zamilovanosti, c) oddanost – kognitivní složka, kt. odráží záměr člověka setrvat ve vztahu.*“¹⁶ „*Znamé je např. Stendhalovo rozlišení z 19. století, spatřující tyto formy lásky: lásku-vášeň, lásku převážně náležející do oblasti estetiky a vkusu, tělesnou lásku a lásku založenou na marnosti.*“¹⁷ Zajímavá je Chamfortova definice lásky, která říká: „*Láska je kontakt dvou epidermů a výměna dvou fantazií.*“¹⁸ Jiná je Bougertova definice: „*Existuje pouze jediný citový a tělesný stav, při němž se v nás, v naší mysli, v našem srdci a v našich*

---

¹² SADE, Donatien Alphonse François. *Julietta čili Slasti neřesti*. 1. vyd. Praha: Dybbuk, 2007. s. 127. ISBN 978-80-86862-37-8.

¹³ BULISOVÁ, Jiřina, ed. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003. s. 332. ISBN 80-7181-959-X.

¹⁴ Wikipedia [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Erotika>

¹⁵ BULISOVÁ, Jiřina, ed. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003. s. 690. ISBN 80-7181-959-X.

¹⁶ Tamtéž. s. 690.

¹⁷ EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. s. 55. ISBN 978-80-7207-702-1.

¹⁸ Tamtéž. s. 79.

smyslech, všechno vyruší... A tento stav nazývám láska.“¹⁹ Je vhodné si položit otázku, zda je možné oddělit lásku od sexu? Čistě teoreticky to lze. Žijeme v 21. století, v době, kdy je dost běžné, že především mladí lidé často nemají city spojené se sexem. *„Součástí lásky sice také mohou být ideální sympatie, oddanost a náklonost, duch sebeobětování či povznesené citové projevy, avšak toto všechno představuje – z existenciálního hlediska – něco „jiného“, respektive něco neúplného, jestliže to není vyváжено tzv. „fyzickou“ přitažlivostí, jejímž důsledkem je tělesné spojení a drama pohlavního aktu.*“²⁰ Sám Vladimír Páral zodpověděl otázku, zda má **sex** bez lásky smysl: *„Určitý omezený smysl jistě má, jako úlevný ventil, jako kondiční tenis, aerobic, tanec nebo plavání, jako osvěživé vzrušení, jako trenážér představitosti, jako – lidově řečeno – zdravý pohyb na zdravém těle. Vcelku je to ovšem jen jako jízda šestiválcovou limuzínou na pouhý jeden válec.*“²¹ Jak jsem již zmiňovala, v pornografii chybí **láska**, a proto jsou právě city tou složkou, která v případě, že je spojena se sexem, odděluje od sebe erotiku a pornografii v literatuře. **Erotika** dává čtenáři možnost domýšlet si nebo představovat si ve své hlavě určité situace, což vede, jak již bylo konstatováno, ke vzrušení. Naopak **pornografie** příliš prostoru k představitosti nenabízí. Pornografie sice má imaginaci, ale chybí v ní milostné představení. Charakteristická je pro ni prvoplánovost a chuť napodobovat.

V dnešní době se s erotikou setkáváme dennodenně a na každém rohu, ať už v podobě reklam a billboardů se sexuálním podtextem, prostřednictvím erotických scén ve filmech nebo v běžné mluvě pomocí dvojsmyslných narážek. Stále se ale jedná o téma, o kterém se lidé bojí mluvit nahlas, o kterém se hovoří jen ztěžka. Otázkou zůstává, proč tomu tak je. **Erotika** není nic, co by nebylo lidské. Jak praví jedno přísloví: „papír snese všechno“, a proto je **erotika** oblíbeným a častým tématem v literatuře. S erotikou

---

¹⁹ EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. s. 55. ISBN 978-80-7207-702-1.

²⁰ Tamtéž. s. 56.

²¹ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 124. ISBN 80-85767-97-X.

přicházíme do styku už v podobě starověkého indického textu, který nese název *Kámasútra*, v *Bibli*, ale později také například prostřednictvím prokletých básníků, mezi něž patří Paul Verlaine nebo Charles Baudelaire, kteří vystupují do popředí díky svému bohémskému způsobu života, projevující se mimo jiné homosexuálními praktikami a jiným způsobem sexuálního ukájení. Nelze opomenout ani dílo *Milenec lady Chatterleyové* od anglického prozaika Davida Herberta Lawrence, které podle D. Karpatského „bylo po řadu let odmítáno jako pornografie, zakázáno a cenzurováno, a teprve později rehabilitováno jako dílo skutečné umělecké hodnoty“²². **Erotika** se nevyhnula ani 19. století, číhá na nás i v povídce *U tří lilií* od Jana Nerudy a u mnoha dalších spisovatelů. To vše je důkazem, že **erotika** vždy byla v povědomí lidí, i když ne vždy měla lehkou cestu na svět, třeba v literární sféře. „*Erotika a sexualita jsou jedinými oblastmi, kde člověk může být úplně svobodný, aniž by do jeho konání zasahoval stát, rodina nebo další instituce. Erotická literatura tuto oblast lidského života zobrazuje a reflektuje a jako taková se obvykle dostává do konfliktu s mocí, což je jeden z důvodů, proč byly po většinu historie tyto (nejen) literární projevy potlačovány, nebo dokonce pronásledovány a ničeny.*“²³

Zajímavě se k problematice erotiky a **pornografie** vyjadřuje Ladislav Nagy ve svém článku *Erotica jako hranice literatury*, kde říká: „*Mluví-li se o pornografii či erotice obecně, nelze s přesností určit, o čem se vlastně mluví, a tak celá diskuse o prospěšnosti či nebezpečnosti žánru nabývá ironických rysů: vše, co je či co může být řečeno, je pravda a zároveň nepravda. Nikdo totiž nemůže vědět, o čem je řeč.*“²⁴ Co je erotické a co už přesahuje hranice, není snadné říci, rozhodující slovo má jednak subjektivita, jednak doba, v níž je dílo publikováno. Slovy Vladimíra Párala: „*Porno je všechno, co je vulgární, nízké, neestetické a odporuje*

---

²² KARPATSKÝ, Dušan. *Malý labyrint literatury*. 2., přeprac. vyd. Praha: Albatros, 1997. s. 286. ISBN 80-00-00527-1.

²³ Inflow [online]. [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/s-josefem-schwarzem-o-eroticke-literature-jeji-novodobe-cenzure-svobodnem-citeni-v-erotice-sexualite>

²⁴ iLiteratura [online]. [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/14423/erotica-jako-hranice-literatury>

dobrému vkusu. Erotika je naopak krásná, sladká, zdravá a přirozená. Já se zajímám právě o ni.“²⁵

2.2 Próza versus poezie

„Mimochodem, je velice zajímavé, že zatímco erotická či pornografická literatura měla až donedávna reputaci velice špatnou, byla zhusta odsuzována a odsouvána na samotný okraj literatury (nebo jí byl literární statut úplně odpírán), erotická poezie na tom byla nesrovnatelně lépe: od *Sapfó* a *Anakreóna* přes *Ovidia*, později *Tassa*, *Ariosta*, *Spensera*, *Marlowa*, *Ronsarda*, *Shakespeara* až k *Baudelairovi*, *Verlainovi*, *Rossettimu* či *Swinburnovi* se erotická poezie považovala za legitimní součást literární tradice - přestože jejím hlavním tématem byl stejně jako u "pornografie" sex. Proč tento rozdíl mezi prózou a poezií? O kvalitu tu v žádném případě nejde - nelze v žádném případě říct, že by erotická poezie stála jako celek literárně výš než próza. Snad to může být tím, že prozaického braku se v poslední době objevilo víc než braku poetického. Ale to je jen domněnka.“²⁶

Rozdíl mezi kladnějším přijetím erotické poezie než prózy může tkvět i v tom, že poezie je náročnější na pochopení a je určena menšinovému čtenáři. Vždyť i F. X. Šalda stavěl „básníky jako charizmatické bytosti nad „obyčejné“ spisovatele“²⁷. Dalším důvodem by mohlo být, že sexualita je v poezii vyjádřena pomocí metafor. I když v próze mohou být použity také metafory, je pro ni typická spíše doslovnost. Próza nám podává více informací a může být detailnější a to, v případě erotiky a **pornografie**, může vést k většímu pohoršení.

Rozlišit erotiku od pornografie je tedy velmi složité. Existuje mnoho názorů, které se hlásí k synonymii pojmů, jiné naopak tíhnou k rozlišování mezi těmito dvěma pojmy. Problém je v tom, že termín **pornografie** je o něco

---

²⁵ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1.vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 243–244. ISBN 80-85767-97-X.

²⁶ iLiteratura [online]. [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/14423/erotica-jako- hranice-literatury>

²⁷ PETERKA, Josef. *Teorie literatury pro učitele*. 3. vyd. Jiloviště: Mercury Music & Entertainment, 2007. s. 263. ISBN 978-80-239-9284-7.

mladší než termín **erotika**. V této práci bude erotika termínem nadřazeným pornografii.

2.3 Český historický kontext

D. Karpatský k pornografii dodává: „*Je tedy z estetického hlediska bezcenná a patří do oblasti braku.*“²⁸ Boj proti takzvanému literárnímu braku, spojený u nás v předválečné době a za protektorátu zejména s katolickou ideologií, pokračoval paradoxně v socialistické éře. „*Všechno, co vznikající socialistická literatura podle tématu, poetiky, ideového kontextu díla a podvědomě asi i autora pociťovala jako cizí, sobě vnější, nepřátelské, ohrožující, mohlo být označeno za literární brak.*“²⁹

Mezi závadné typy literatury byla v roce 1953 zařazena mimo jiné pornografická literatura, která byla označována jako „*literatura mravně zvrhlá, kdež líčení přesahuje v míře nenormálnosti naturalismus.*“³⁰ Socialistické puritánství 50. let, tabuizace sexu, souviselo s představou, že člověk je pouze tvor společenský, sféra intimních zážitků stejně jako animální základ existence je historicky překonaná, nepodstatná. Sex byl podle této představy zneužíván buržoazní kulturou a kapitalismem (prostituce). Smyslem života „nového socialistického člověka“ nemělo být užívat, ale obětavě budovat nový řád.³¹ Tyto názory ovšem byly v rozporu s původními levicově anarchistickými představami 20. let (formuloval je například básník S. K. Neumann v *Dějínách ženy*), že komunismus budoucnosti nepotřebuje rodinu a preferuje svobodnou lásku.

---

²⁸ KARPATSKÝ, Dušan. *Malý labyrint literatury*. 2., přeprac. vyd. Praha: Albatros, 1997. s. 402. ISBN 80-00-00527-1.

²⁹ JANÁČEK, Pavel. *Literární brak: operace vyloučení, operace nahrazení, 1938-1951*. Brno: Host, 2004. Teoretická knihovna. s. 219. ISBN 80-7294-129-1.

³⁰ WÖGERBAUER, Michael, PÍŠA, Petr, ŠÁMAL, Petr, JANÁČEK, Pavel. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře: 1749-2014*. Praha: Academia, 2015. s. 1131. ISBN 978-80-200-2491-6.

³¹ Tamtéž. s. 1132.

V 50. letech naopak převládla pruderie. Například dozorové orgány vytýkaly pornografičnost i Škvoreckému.³² Nezval sám odstraňoval roku 1953 erotický motiv ze svého sonetu vydaného před válkou.³³ Přestože došlo v rámci liberalizace 60. let k určitému uvolnění norem, erotické texty publikované v Sešitech (překlad H. Millera *Tiché dny v Clichy*, *Osmý list v Kalpadocie* J. Gruši) byly jako „narušení mravnosti“ jedním z důvodů jejich zákazu.³⁴ Nicméně vlna erotismu v 60. letech provází jako výrazný rys prózu nových autorů, zejména Milana Kundery (*Směšné lásky*) a Vladimíra Párala.

V období normalizace po roce 1969, kdy je mimo jiné oficiálně kritizována někdejší komercializace a šíření literárního braku je, ovšem pouze u oficiálně vydávaných autorů, erotický prvek do značné míry tolerován.³⁵ Ukázkovým příkladem toho jsou i masově vydávaná díla Vladimíra Párala.³⁶ Co se týká poezie z doby normalizace, problém s psaním básní s erotickými prvky neměl například Karel Sýs. „V jeho tvorbě se spojují rysy zdrsnelého „chlapáctví“ s otevřeným příklonem k erotice.“³⁷ Mezi dalšími pak Petr Skarlant, jehož „tvorbu provází jemný erotismus s nádechem nevtíravého smutku“³⁸. „Ale není to erotismus živočišný jako u Sýse.“³⁹

„Vulgarismy a expresiva patřily k typu literárních prostředků, jež při schvalovacích řízeních budily obavy.“⁴⁰ K zásadnímu obratu pak dochází s proměnou literárního života po roce 1989, kdy padají ve vztahu k erotice všechny ideologické i estetické mantinely, slovní tabu, s postmodernou se akcentuje například feminismus, homosexualita, sexuální deviace. S rokem 1989 přišla svoboda

---

³² WÖGERBAUER, Michael, PÍŠA, Petr, ŠÁMAL, Petr, JANÁČEK, Pavel. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře: 1749-2014*. Praha: Academia, 2015. s. 1140. ISBN 978-80-200-2491-6.

³³ Tamtéž. s. 1126.

³⁴ Tamtéž. s. 1165.

³⁵ Tamtéž. s. 1183–1184.

³⁶ Tamtéž. s. 1185.

³⁷ SOLDÁN, Ladislav. *Přehledné dějiny literatury*. 1. vyd. Praha: SPN, 1997. s. 115. ISBN 80-85937-48-4.

³⁸ Tamtéž. s. 116.

³⁹ Tamtéž. s. 116.

⁴⁰ WÖGERBAUER, Michael, PÍŠA, Petr, ŠÁMAL, Petr, JANÁČEK, Pavel. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře: 1749-2014*. Praha: Academia, 2015. s. 1185. ISBN 978-80-200-2491-6.

psaní a s tím i možnost psát erotickou literaturu bez ohledů. To dokládá úryvek, že „*teprve dvacetiletí 1989–2009 nabídlo zdejšímu literárnímu erotismu skutečně svobodný, otevřený prostor k realizaci, nelimitovaný ani národněobrozenskou ideologií, ani prvorepublikovou následnou cenzurou, ani autocenzurou, kterou si drže vymíňovala diktatura komunismu.*“⁴¹ „*Čas první republiky a především dvacetiletí 1989–2009 znamenají pro dějiny českého erotického písemnictví věk dospělosti*“⁴². Díky roku 1989 „*byly publikovány texty zcela nové, vznikající v euforii ze znovunabyté možnosti reflektovat přirozenou alianci ducha s tělem, z nadšeného ohledávání osvobozené sexuální touhy*“⁴³. Právě tato závěrečná perioda Páralovy tvorby ilustruje tuto expanzi, je však otázka, do jaké míry ku prospěchu literárních kvalit.

2.4 Autobiografické konotace

*„Dětství a dospívání P. prožil v Brně, kde také absolvoval reálné gymnázium (mat. 1950). Vysokoškolská studia, započatá na Chemické fakultě VUT v Brně, dokončil na Vysoké škole chemicko-technologické v Pardubicích. Od 1954 pracoval jako technolog podniku Kolora v Liberci a Jablonci nad Jizerou, 1956 nastoupil do ústecké Chemopharmy jako vědecký pracovník v oboru vývoje a výroby hormonů, poté zde pracoval i jako směnový mistr a patentový chemik. Od 1967 (s výjimkou 1971-74, kdy byl redaktorem Severočeského nakladatelství) je spisovatelem z povolání.“*⁴⁴

Život a životní zkušenosti Vladimíra Párala jej bezesporu inspirovaly v jeho tvorbě. Jak bylo již výše řečeno, Vladimír Páral prožil podstatnou část života v Brně, tudíž se druhé největší české město objevuje téměř ve všech jeho dílech. Zdrojem největší inspirace bylo ale Ústí nad Labem, kam směřovaly jeho kroky díky profesi chemického inženýra. Ústí nad Labem je středobod *Katapultu*. Nicméně autor používá i jiná místa, která jsou s jeho životem spjata, kromě Brna a Ústí nad Labem, také Mariánské Lázně,

---

⁴¹ KOPÁČ, Radim, SCHWARZ, Josef. *Zůstaňtež tudíž tajemstvím...: Známa i neznáma erotika (a skatologika) v české literatuře 1809 – 2009*. 1. vyd. Praha: Artes Liberales, 2010. s. 121. ISBN 978-80-254-7209-5.

⁴² Tamtéž. s. 122.

⁴³ Tamtéž. s. 123.

⁴⁴ MENCLOVÁ, Věra, SVOZIL, Bohumil, VANĚK, Václav. *Slovník českých spisovatelů*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000. s. 499. ISBN 80-7277-007-1.

Pardubice a Prahu, v níž se odehrávají všechny erotické příběhy z *Dekameronu 2000* a erotický salon Playgirls má své místo tamtéž.

V literatuře je častým jevem, že autoři mají pedagogické nebo právnické vzdělání. Vladimír Páral je v tomto ohledu zcela odlišný a to díky svému technickému vzdělání. Má ho také už zmiňovaný inženýr Jacek Jošt nebo Ing. Ladislav Jenč, „*odborný referent technickoekonomického odboru brněnského pobočného závodu mamutího pražského vydavatelství Vltava*“⁴⁵. Pro mou práci je důležitý fakt, že se autor zabýval vývojem výroby hormonů. Estrogen a testosteron, ženský a mužský pohlavní hormon, to jsou jednotky, bez nichž by nebyly ženy ani muži, bez nichž by nebyla napsána erotická díla.

Na autorových románech se bezpochyby podepsaly osobní milostné trable. „*Protože jsem trpěl vyrážkou akné, nosil jsem brýle a silně koktal, pohyboval se trhavými pohyby a byl velký trémista, v pubertě – ve věku, kdy dochází alespoň k prvním kamarádským vztahům mezi chlapci a dívkami – neměl jsem žádnou šanci. A proto jsem víc než jiný toužil po milostných zážitcích, které mi byly trvale odepírány od věkem přiměřených partnerek. Takže láska milostná mne nepotkala, jak to má správně být, tedy jako noční tlukot slavíka na májovém rozkvetlém kaštanu, nýbrž do mne padla jako zápalná láhev do betonového bunkru, neboť jsem svou lásku neměl komu dát. A teprve až v jinošském věku sedmnácti let se nade mnou slitovala žena středních let, která opět na tom mém historickém místě v brněnském parku Lužánky – na lavičce – ve večerních hodinách poprvé ze mě alespoň částečně učinila muže. Měla krásné, citlivé a obratné ruce...*“⁴⁶ Nulový milostný život a nenaplněné milostné touhy jej frustrovaly. K zlomu došlo při studiích na vysoké škole, když „*se náš student seznámil s místní dívkou a oba toužili po tomtéž tak silně, že jejich milostná domluva musela být velice krátká. Tak došlo k prvnímu skutečnému pohlavnímu styku s touto dívkou asi o deset centimetrů vyšší než už tenkrát sto pětaosmdesát centimetrový mladík.*“⁴⁷ Jeho sexuální život se všim všudy odstartoval, když: „*Ve svém bytě, čerstvě opuštěném manželem, se setkala žena*

---

⁴⁵ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 20. ISBN 80-202-0206-4.

⁴⁶ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 31. ISBN 80-85767-97-X.

⁴⁷ Tamtéž. s. 32.

maximálně zkušená, vybavená všemi půvaby, znalá a dovedná, s naprostým amatérem. Došlo zde k vybití již tak dlouho potlačovaného napětí k oboustranné spokojenosti.“⁴⁸

Na první pohled se může jevit jako paradox, že člověk, jehož sexuální život se zprvu odehrával pouze v rovině představ a **láska** se mu vyhýbala, nakonec píše erotické romány. Právě nedostatek lásky a sexu mají za následek, že se v Páralovi probudila literární tvořivost. „Začalo to přesně na silvestra roku 1957, kdy očekával svou tehdejší dívku, velmi letmou známost, aby spolu strávili silvestrovskou noc, o níž měl víc než jen bujné představy. Koupil dvanáct obložených chlebiček a láhev šampaňského, kterou při neexistenci ledničky chladil v umyvadle pod tekoucí vodou, a už od sedmnácté hodiny čekal na dívčin příchod. Ona však nepřicházela a v tom okamžiku začal mladý muž plnit své rozhodnutí. Vzal do ruky útržek ze čtverečkového bloku a napsal na něj svůj první čistě literární projev.“⁴⁹

O Vladimíru Páralovi je známo, že má rád jógu, však „zájem o jógu a meditativní cvičení jej přivedl do Indie (1968), Číny (1988, s M. Ivanovem) a Nepálu (1990)“⁵⁰. Začal se jí zabývat intenzivněji ve chvíli, když se dozvěděl o manželčině rakovině. K tomu se Páral vyjádřil takto: „A já neznám jinou metodiku proti nejtěžším životním ranám, než je právě tato technika meditace, ať už jde o jógu nebo TAO či ZEN, což je v podstatě tatáž meditace.“⁵¹ Jóga výrazně figuruje v kapitole *Kurs jógy v Dekameronu 2000*. Umělec Lukáš se skrze jógu seznámí s jogínkou Lenkou, osvobodí se od urputné a žárlivé partnerky Judity a pozná své nové já. Stejně „autobiograficky založený hrdina *Knihy rozkoší, smíchu a radosti* (1992), mediálně úspěšný autor, hledá cestu k naplnění svého životního směřování v smyslovosti i v duchovním osvobození skrze jógu a meditaci“⁵². K tomu, proč je součástí erotické tvorby jóga, Páral říká: „*Erotika a jóga jsou velice*

---

⁴⁸ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 33. ISBN 80-85767-97-X.

⁴⁹ Tamtéž, s. 33–34.

⁵⁰ JANOUŠEK, Pavel, ed. *Slovník českých spisovatelů od roku 1945*. 1. vyd. Praha: Brána, 1998. s. 170. ISBN 80-7243-014-9.

⁵¹ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 59. ISBN 80-85767-97-X.

⁵² MENCLOVÁ, Věra, SVOZIL, Bohumil, VANĚK, Václav. *Slovník českých spisovatelů*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000. s. 499–500. ISBN 80-7277-007-1.

odlišné, dokonce stojí proti sobě a navzájem jedna druhou vylučuje, nicméně mají společný základ, a to je láska.“⁵³

Zdrojem velké inspirace pro Páralovy hrdinky byla jeho matka. „Vladimírova matka setrvala ve svém životě oproštěném od běžných starostí. Obyčejné práce denní potřeby včetně výchovné agendy zastávala Slečna, matka zůstávala na vyšším „piedestelu“, a ženství se tak pro chlapce stávalo vyšší, zářivou, a navíc magickou a magnetizující silou.“⁵⁴ Ovšem též inzeráty, které jsou podstatnou složkou *Katapultu*, mají podíl na autorově erotické tvorbě. „Sňatkové inzeráty mě inspirovaly tím, jak lze prostinkým způsobem, jakým je podání několikařádkového inzerátu a jeho otištění tehdy asi za padesát korun do novin, navázat vztah, získat lásku a třeba i celý nový život... Do deníku *Práce* jsem si skutečně podal inzerát, který zněl: „33-letý ing. hledá partnerku. Zn. Žít.“⁵⁵ „Na můj inzerát přišlo asi sto třicet odpovědí, které jsem v knize zpracoval.“⁵⁶ V *Playgirls I* vystupují prostitutky, s nimiž Páral osobně přišel do styku. „Tenkrát v Hamburku přišlo a na vnitřním nádvoří sexpodniku *Eroszentrum* se pod deštníkem procházela půvabná pracovnice tohoto podniku, líbezně se na mne usmála a řekla si o dvacet marek. Krátce poté jsme seděli v jejím služebním pokoji proti sobě nazi, ale vůbec k ničemu se neschylovalo. Přiznal jsem se jí, že v takovém podniku jsem poprvé. Ona řekla, že to vůbec nevadí. Po delším mlčení se mě zeptala, zda ji chci bičovat. Odpověděl jsem jí, že nechci, a ona na to, že by to stejně nešlo, protože její „Hundepeitsche“ si půjčila kolegyně Gisela, ale kdybych přece jen chtěl, že by to šlo šňůrou od telefonu. „Danke, nein,“ řekl jsem jí, a tak mi začala ukazovat fotky své dcerušky, kterou jsem měl podobnou doma. Povíдали jsme si pak velmi hezky o svých ratolískách. Když jsme se vrátili do listopadového deště, ona si rozevřela deštník, a já šel do kina na film *Kráska dne – Belle de jour*, podle kterého jsem pak napsal svou knihu *Playgirls*.“⁵⁷

Nápadná jsou jména mužských hrdinů, která mnohdy připomínají samotného autora. Jsou to jména Marek Paar, Lanimír Sápál nebo Kazimír

---

⁵³ časopis *Reflex* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/causy/73993/vladimir-paral.html>

⁵⁴ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 30. ISBN 80-85767-97-X.

⁵⁵ Tamtéž. s. 113.

⁵⁶ Tamtéž. s. 115.

⁵⁷ Tamtéž. s. 86–87.

Drápal. Otázkou tak zůstává, jestli Vladimír Páral do těchto postav ukryl kus sebe nebo si se čtenářem pouze hraje. Na Marka Paara narazíme v *Profesionální ženě*, ale i v *Mukách obraznosti* a v *Dekameronu 2000*. Z jeho postavy je cítit, že jí Páral vdechnul kus sebe. V *Mukách obraznosti* se netají, že jsou Paarovi propůjčeny autobiografické rysy. Nejen podobnost příjmení čtenáře mate, že jde o autobiografii, ale i fakt, že Marek Paar má v *Dekameronu 2000* funkci spisovatele a „*zadumaně vyhlížel na své rodné město*“⁵⁸. Už bylo zmíněno, že Páralovo rodné město je Praha. V explicitu *Profesionální ženy* autor zanechává podpis: inž. Kazimír Drápal, inž. Lanimír Sápál, inž. Vladimír Páral, „*kterýžto detail možno chápat jako ironicky vyzývavou paralelu k trojjediné podstatě Boha-stvořitele*“⁵⁹.

---

⁵⁸ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Lásky v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 19. ISBN 80-202-0206-4.

⁵⁹ UHLÍŘOVÁ, Marie, ZELINSKÝ, Miroslav, DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českého románu 1945 – 1991: 150 děl poválečné české prózy*. 8. publ. Ostrava: Sfinga, 1992. s. 172. ISBN 80-900578-9-6.

3 Spektrum

3.1 Prolog

V této kapitole budu zkoumat odlišnosti vybraných děl. Erotický motiv prostupuje Páralovu tvorbu v různé míře a v různém pojetí. Jiný je v tvorbě z šedesátých let, jiný v prózách z devadesátých let. Kladu si proto za cíl zjistit, kde je nejmarkantnější. V souvislosti s tím je věnována pozornost postavám a jejich různorodým vztahům. Erotický prvek sleduji v románech *Katapult*, *Profesionální žena*, *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze* (dále jen *Dekameron 2000*) a *Playgirls I*. Rovněž se nabízí otázka, zda už v samotných názvech vybraných románů není patrný náznak erotiky.

Páralova tvorba je velmi obsáhlá, proto byla nutná volba pouze několika románů, pomocí nichž lze erotické odlišnosti nejlépe vystihnout a zároveň poukázat na zlom v jeho próze ve vztahu k erotice. Metoda mého výběru spočívala ve snaze zaměřit se na některá Páralova starší díla, u nichž je erotika do jisté míry potlačena dobovou cenzurou, a zároveň vybrat romány novější, jejichž erotická otevřenost nepodléhá tabu. Záměrně jsem si nevybrala nejznámější román *Milenci a vrazi*, protože o něm již v minulosti bylo napsáno a řečeno mnoho. Dokonce v jedné z bakalářských prací se autorka zabývá sexualitou *Milenců a vrahů* a říká: „V *Milencích a vrazích* autor postuluje sex a touhu po moci jako hlavní motivy lidského jednání (viz už název) a pojetí sexuality zde dostává nové odstíny.“⁶⁰ Je otázka, jestli k tomu samému dochází i v jiných románech.

3.1.1 Marný únik

Páral svou kariéru odstartoval tzv. „černou pentalogií“, již tvoří *Veletrh splněných přání*, *Soukromá vichřice*, *Katapult*, *Milenci a vrazi*

---

⁶⁰ GALVOŇOVÁ, Kristýna. *Práce Vladimíra Párala z období tzv. normalizace* [online]. Praha, 2013 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/119006/>. Vedoucí práce Josef Peterka.

a **Profesionální žena**. Celý tento cyklus je pojmenován *Pět způsobů ukájení*. Jde o pět děl, která pojednávají o pěti různých způsobech lásky a sexu. „Dešifrujeme-li titul pomocí freudovské psychoanalýzy, prozrazuje se jím Páralova mentalita. Cílem je tu modelové postižení a racionální zvýraznění nejrůznějších deformací současného člověka, a to počínaje mezilidskými vztahy, včetně nejintimnější sféry, do níž se spisovatel hrouží se zvláštním zalíbením.“⁶¹

Název *Veletrh splněných přání* čtenář vnímá jako ironii. Hlavní hrdina, Milan Renč, žije život, v němž se nic zajímavého neděje. Jeho život je doslova nalajnovaný. Život, „kde není místo pro lásku, ale jen na biologické fungování sexu, je „narušen“ opravdovým citem mladé dívky. Dívku znásilní a tímto činem se od ní osvobozuje.“⁶² Ona splněná přání jsou tak tím, co protagonista chtěl – svůj zajetý **stereotyp** bez **lásky** a **sex** jen pro vykonání biologické potřeby. Ze *Soukromé vichřice* je hned cítit, že se bude jednat o soukromé problémy hrdinů, v nichž bude s největší pravděpodobností figurovat nevěra. Název *Milenci a vrazi* napovídá, že o **sex** nebude nouze, protože milenec je člověk se sexuální vazbou k druhému. Název *Katapult*, který má podtitul *Jízdní řád železničních, lodních a leteckých drah do ráje*, vyvolává představu vymrštění při havárii. Ráj připomíná místo, v němž Adam a Eva snědli zakázané ovoce. Obdobně jako Jacek Jošt, který se honí za zakázaným ovocem, ženami, aby se dostal do ráje, sexuálního uspokojení. Pomocí dopravních prostředků se do něj skutečně dostane. Katapultem je pak **sex**, který protagonistu doslova vymrští ze spárů vlastního sexuálního chtíče ve chvíli, kdy si uvědomí svou chybu.

Katapult je tak trochu detektivní příběh s pořádnou dávkou dobrodružství. Stejně jako zloděj nebo vrah nejdříve něco provede a následně je za to stíhán, tak i Jacek Jošt je pronásledován za své „hříchy“. Těmi hříchy je myšlena nevěra. Paradoxně jej nestíhá žádný komisař, ale jeho vlastní

---

⁶¹ SOLDÁN, Ladislav. *Přehledné dějiny literatury*. 1. vyd. Praha: SPN, 1997. s. 91. ISBN 80-85937-48-4.

⁶² PROKOP, Vladimír. *Přehled české literatury 20. století: (pro výuku literatury na středních školách)*. 1. vyd. Sokolov: O. K. - Soft., 2008. s. 56.

svědomí a strach. Páralův „uprchlík“ je inženýr chemie, který se prostřednictvím inzerátů pozná se sedmi ženami z různých měst. Aby nebyl nápadný a zahladil stopy, cestuje za nimi v rámci svých služebních cest, na trati Brno–Ústí nad Labem. Páral ho nevyzbrojil pistolí nebo nožem, ale pořádnou snůškou lží, šarmem a navrch mu dal ještě hypersexualitu. Vše má svůj důvod a ten Jackův, pro jeho „trestný“ čin, byla nuda v každodenním životě a v manželství.

Autorův Don Juan je postava plastická, protože čtenář vnímá jeho pocity, vnitřní rozpolcenost, rozvažování a snění. Jméno má systémové, neboť je snadno zaměnitelné s postavou Trošta, kterého podsouvá své manželce za milence. Jackův spolupachatel, jak by se dal Trošt nazvat, se ale posléze stane jeho sokem.

Páralův „zloduch“ je supersamec, neboť je součástí, společně se sedmi milenkami a svou manželkou, milostného devítiúhelníku. Bohužel (nebo spíše bohudík) autor neposkytuje čtenáři přímý pohled do jejich ložnice a vše se odehrává pouze pomocí náznaků. Pokládám si otázku, zda jsou Joštovy milenky spolupachatelé nebo jsou jeho oběťmi? Každá z nich je jiná, liší se vlastnostmi a přístupem k životu, ale všechny mají společnou touhu mít svého „miláčka“ jen pro sebe. Jacek je na jednu stranu padouch, ale na druhou stranu manžel, a proto se stále vrací na místo činu. Lenka, Jackova manželka, je žena vytrvalá a dalo by se říci až flegmatická, protože na manželskou krizi nikterak nereaguje a s noblesou ji ustojí. S takovou grácií se žádná z hrdinek v autorově tvorbě nezachová. Jiné Páralovy ženské postavy by dělaly scény a těžko by krizovou situaci nesly. Třeba Klárka Jágrová z *Playgirls I* by se nejspíš psychicky zhroutila a skončila by v péči lékařů. Alice Obrtelová z *Dekameronu 2000* by naopak byla zlostí bez sebe, zapojila by všechny své ženské zbraně a udělala by vše pro to, aby si muže udržela.

I ten největší „kriminálník“ je jenom člověk a má srdce, proto má nárok milovat nejen ženy, ale i své dítě. Jackova zlatunka, jak ji nazývá, je prostředek k polepšení a uvědomění si svého činu. Zatímco téměř o všech postavách něco víme a uděláme si o nich obrázek, u Leničky jsme obeznámeni pouze s její oblibou k hračkám, ke čtení pohádek a láskou k tatínkovi. Nevíme, jestli má blondřaté nebo černé vlasy, modré nebo zelené oči. Její postava je pro nás záhadou, ale paradoxně klíčovou postavou, protože drží oba rodiče pospolu. V klasických detektivkách bývá vrah zahradník, v případě *Katapultu* byl ten, kdo se provinil a byl „dopaden“, sám protagonista.

Další z možností, jak dílo vnímat, je přistupovat k němu jako k cestopisu, kdy krásu krajiny protagonista poznává skrze krásu a lásku žen. Jeho dobrodružné cesty mu pomáhají uniknout ze stereotypu. Cestovatelův vlak „nevěry“ *„představuje určité spojení s krajinou, intimnější než auto, které musíme buď řídit sami, a to je pohodlnější, než když jsme jako spolujezdci skrčeni být i v anatomicky tvarovaném sedadle“*⁶³.

Katapult je výjimečný svým na konci připojeným testem čtenářů, jehož jednotlivé odpovědi jsou bodovány a následně vyhodnoceny podle počtu získaných bodů. Eroticky laděný příběh je v *Katapultu* iluzorní revoltou proti každodennímu stereotypu. **Erotika** slouží jako obrana před nudou a zároveň zobrazuje polaritu mezi rodinným a milostným životem. Žádný happy end se nekoná a dá se říci, že erotika zde plní funkci formativní, neboť z toho, co zavinil sex a nevěra, bychom si měli vzít ponaučení. Každý špatný skutek si zasluhuje trest, a proto i za nevěru je člověk potrestán.

---

⁶³ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1.vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 116. ISBN 80-85767-97-X.

3.1.2 Popelka

Profesionální ženu může čtenář prvně vnímat jako prostitutku. To není daleko od pravdy. „*Sonina půvabu se snaží využít ke zvýšení tržby hrušovského hotelu Hubertus její pěstouni Volrábovi na tzv. květinových večírcích.*“⁶⁴ Lze ji chápat i jako ženu z povolání. To se projevuje tehdy, když se Soňa Čechová rozhodne sdílet svůj život s Rudou Machem a dělá vše, co muži od dokonalé ženy očekávají.

Hlavní hrdinka, Soňa Čechová, je postava vývojová, která formuje svou osobnost. Při četbě pozorujeme její vývoj z mladé dívky po dospělé ženu, sledujeme její proměnu vzhledovou, ale i mentální a psychickou. Soňa ale není žádné ošklivé káčátko, nýbrž mladá dívka s postavou modelky, dlouhými zrzavými vlasy a záviděníhodným umem zvládnout i nemožné. Páralova superžena během tři sta sedmdesáti šesti stran uhrane několik mužů, prožije svou první lásku a první **sex**, vypracuje se z pozice služky na sekretářku ředitele a nakonec se probudí ze snu o princí, Páral ho pojmenoval Manek, se kterým bude mít tucet dětí a budou spolu žít šťastně až do smrti.

Soňa ze začátku připomíná pohádkovou postavu Popelky. Obě „chudinky“ mají zlou macechu, které slouží a obě chtějí lásku. A jako Popelka ztratila po plese střevicek, Soňa ztratila na večírku svůj bílý sandálek. I ty tři „oříšky“ na Soňu čekají. „*Třikrát je Sonina cudnost a éterická láska k princí vystavena tvrdým zkouškám a třikrát je dokonalá dívka unesena.*“⁶⁵ Snad jen ten milostný sedmiúhelník pravou Popelku nečekal. Soňa ho má v podání Rudy Macha, Jakuba Jágra, Lanimíra Sápala, Ludvíka Ludvíka, Zikmunda Holého a Manuela Mansfelda. Posledního zmiňovaného má čtenář tendenci si idealizovat a sympatizovat s ním, ale jen do té chvíle, než se dozví pravdu. Tou Páral čtenáře vyvede z míry a šokuje, neboť nikdo nečekal, že z muže,

---

⁶⁴ UHLÍŘOVÁ, Marie, ZELINSKÝ, Miroslav, DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českého románu 1945 – 1991: 150 děl poválečné české prózy*. 8. publ. Ostrava: Sfinga, 1992. s. 171. ISBN 80-900578-9-6.

⁶⁵ DOSTÁL, Vladimír. *Dvoupatrový kýč aneb Paradox parodie a procitnutí z pohádky*. *Tvorba*. 1972, 16.2.(7), s. 8. ISSN 0139-5513.

který má vybraný slovník, krásně se obléká a očividně mu na Soně záleží, se vyklube psychicky narušený manipulátor.

Soňa je klíčová postava zosobňující erotiku. Vedle Popelky v některých situacích připomíná hlavní aktérku z amerického filmu *Pretty Woman*. Ze začátku je její tělo nabízeno na už zmiňovaných květinových večírcích a její pasáci jsou její vlastní příbuzní. To je případ, kdy se i dobově tabuizované téma prostituce uplatňuje. Julii Roberts „vysvobodil“ Richard Gere, Soňu zachránil Jakub Jágr. Dalo by se říci, že nebýt jeho únosu, dělala by Páralova *Pretty Woman* věčně služku. Jedním z důvodů, proč Vivian s Edwardem zůstala, byly peníze, to je pravděpodobně příčina toho, proč se Soňa nechala Jakubem unést. Těžko by šla dobrovolně s nějakým „chudákem“. Zatímco Gerry Marshall své *Pretty Woman* dopřává bohaté sexuální vybití, Vladimír Páral to té své nemohl kvůli cenzuře dovolit, a tak má čtenář možnost pozorovat její sexuální život alespoň v náznaku.

Není divu, že *Profesionální žena* sklidila patřičný ohlas. Soňa Čechová je archetyp, který se opakuje v každé době. Vždyť každá žena touží po velké lásce a ani životní peripetie se nikomu nevyhýbají. Vladimír Páral se k *Profesionální ženě* vyjadřuje následovně: „V té době český národ prožíval dvě díla. Především to byla *Angelika*, nekonečný seriál *Nezkrotná Angelika*, *Angelika a král*, *Angelika a sultán*...“⁶⁶ A dodává: „Při základní inspiraci jsem zvolil své oblíbené ironické nebo spíše parodické pojetí a vytvořil jsem *Angeliku* po česku, jako známe *Rozvod po italsku*.“⁶⁷ *Profesionální žena* se od ostatních děl liší prozrazením, jak to se Soňou dále dopadne. Navíc je zde už zmiňovaný trojí podpis (Drápal, Sápál, Páral). Erotika v *Profesionální ženě* formuje člověka v samostatného a schopného jedince, připraveného na možné životní nástrahy. Slouží jako cesta k sebezdokonalení a **sex** a **láska** jsou nástroji manipulace. Pohádky

---

⁶⁶ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 135. ISBN 80-85767-97-X.

⁶⁷ Tamtéž. s. 135.

končívají dobře, je ale otázka, jestli Páralova pohádka má šťastný konec nebo nikoli.

Na vydání *Profesionální ženy* reagovala v marxistickém týdeníku *Tvorba* kritika Vladimíra Dostála, kvalifikující román jako kýč, sice rafinovaný, ale přece jen a především kýč. Dostál říká: „*Jak sám název napovídá, šlo prozaikovi ne o ideál vůbec, ale o ideál ženství. Soňa Čechová je předváděna jako jeho koncentrát nebo hyperbola.*“⁶⁸ A pokračuje: „*Tato dráždivá sex-bomba v sobě zároveň soustřeďuje spoustu ideálních vlastností připisovaných ženám, jako trpělivost, měkkost, líbeznost, (...). Prostě pravý poklad, obdařený všemi myslitelnými pé.*“⁶⁹ „*Sonino závěrečné prohlédnutí Manka Mansfelda zasazuje drtivou ránu vytrvale pěstované dějové vějičce: že Soňa Čechová je Ideální Žena, která hledá – a našla – Ideálního Muže. Co může být otřesnějšího, než když se tímto Ideálním Mužem a princem, který Soňu »dálkově řídil« a inspiroval k tolika výkonům, ukáže blbeček a impotent, jenž si hraje s vláčky.*“⁷⁰ Čtenář může mít z Dostálových slov dojem, že nepřipouští, že je Páralova „pohádka“ jen parodií a autor si s námi, jak je jeho dobrým zvykem, hraje.

Nicméně v pokračování Dostálova *Dvoupatrového kýče* je odhaleno kritikovo pochopení Páralovy myšlenky. „*Páral píše kýč a současně jej paroduje. Realita bez pardonu paroduje jak kýč, tak i jeho parodii. Má na to ostatně právo.*“⁷¹ Dostál dokonce poukazuje na nutkavou potřebu čtenářů vnímat *Profesionální ženu* jako pohádku pro odreagování od všedního dne. „*Masy je třeba krmit pohádkou, která jim přikráší denní strasti, pomůže na ně zapomenout, zapůsobí jako narkotikum (ach, kdeže jsou předloňské sněhy černobílerůžového schematismu?), ale intelektuální elita na to samozřejmě nesesedne. Ta bude Páralovo koketování pohádky s kýčem číst jako chytrou vějičku na prostoduchého čtenáře a bude se těšit z obratných triků, které spisovatel vymyslel, zůstávaje se svou vědoucí výsměšností nade vším.*“⁷²

---

⁶⁸ DOSTÁL, Vladimír. Dvoupatrový kýč aneb Paradox parodie a procitnutí z pohádky. *Tvorba*. 1972, 16.2.(7), s. 8. ISSN 0139-5513.

⁶⁹ Tamtéž. s. 8.

⁷⁰ Tamtéž. s. 9.

⁷¹ DOSTÁL, Vladimír. Dvoupatrový kýč aneb Paradox parodie a procitnutí z pohádky. *Tvorba*. 1972, 23.2.(8), s. 8. ISSN 0139-5513.

⁷² Tamtéž. s. 8.

„Funkce populární literatury byly po celé socialistické období suplovány oficiálně vydávanou produkcí (např. budovatelský román, typický pro žánr přelomu 40. a 50. let, převzal některá schémata westernu a thrilleru), jež však byla z ohledu vůči dobovým kulturně politickým normám nucena charakteristické rysy popularity tlumit.“⁷³ Protože oficiální kritika tehdy neuznávala kategorii populární literatury, s níž tento román koketuje, dochází tu k dobově příznačnému zaměňování s hodnotově degradující kategorií kýče, „tj. pseudouměleckého produktu, jenž díky své matoucí vnější tvářnosti bývá méně vnímavým a snobsky orientovaným recipientem mylně považován za skutečné umělecké dílo“⁷⁴.

3.1.3 Kámasútra

Jak už sám název napovídá, bude zde souvislost s *Dekameronem* od italského spisovatele Giovanniho Boccaccia. Stejně jako Boccaccio ve svém vrcholném díle líčí sto příběhů v deseti dnech, taktéž učinil i Páral. Výjimkou je ale doba a prostředí, v němž se erotické příběhy odehrávají, a postavy, které jsou s nimi spjaty. „V boccacciovsky laděném rámcovaném příběhu (*Dekameron 2000* aneb *Láska v Praze*) P. zručně zachycuje nekonečnou mnohost různých podob lásky.“⁷⁵ Pražský *Dekameron* není jen o lásce, ale i o sexu, nevěře, životním stylu, nespokojenosti, honbou za poznáním a mnoho dalšího. „V podstatě se jednalo, abych po vzoru tohoto světového velmistra ukázal lásku své doby, tedy po šesti stech letech od Boccaccia ve všech jejích podobách.“⁷⁶

Pakliže *Katapult* označuji jako detektivku a *Profesionální ženu* považuji za pohádku, tak *Dekameron 2000* je reportáž z intimního světa Pražanů. Čtenář má pocit, že sedí doma u televize u pořadu *Intimní magazín* a „šéfreportér“ Páral mu podává zprávy například o tom, s kým měla dnes

---

⁷³ MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha – Litomyšl: Paseka, 2004. s. 506. ISBN 80-7185-669-X.

⁷⁴ Tamtéž. s. 503.

⁷⁵ JANOUŠEK, Pavel, ed. *Slovník českých spisovatelů od roku 1945*. 1. vyd. Praha: Brána, 1998. s. 171. ISBN 80-7243-014-9.

⁷⁶ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 212. ISBN 80-85767-97-X.

paní Obrtelová pohlavní styk, že se pan Bořivoj Miklas zamiloval a Václav Jambulka si splnil svůj sen o „švédské trojce“. Zmiňovaní „reportéři“ jsou ve skutečnosti soudružky a soudruzi spisovatelé, které autor pasoval do role „slídilů“, kteří se sešli ve velkoměstě za účelem sepsání publikace o lásce. Mají za úkol zabrousit do intimní sféry obyvatel Prahy a udělat z ní veledílo po vzoru Boccacciova *Dekameronu*.

Inteligentního čtenáře napadne, jak je možné, že soudruzi píšou o sexu? Jednotlivé erotické „reportáže“ jsou totiž „šéfreportérovou“ parodií normalizační kulturní politiky. Jeho „zpravodajové“ mají předvést osobní umělecké kvality a při tom se jim samotným nevyhne ani **láska**, ani sexuální chtíč.

Páralovi „reportéři“ naráží na pikantnosti typu milostný trojúhelník, jehož součástí je Alice Obrtelová, Ladislav Jenč a režisér Harlan. Ta si „po skončení komise LVP domluvila se svým milencem Ládikem Jenčem rande na večer v osm, odrazila milostný nájezd Bořivoje Miklase, který si jí řekl o hodinovou erotiku v hotelovém pokoji, a chvátala na odpolední rande se svým milencem Harlanem“⁷⁷. Dále na první lásku i první sexuální zkušenost studenta Vládíka se spolužačkou Jiřinou, jehož **láska** k ní je podmíněna jen touhou po vstupu do světa sexuality. Vyprchala ve chvíli, když spolu byli u něj v pokoji, „kde pak konečně došlo k technickému spojení o trvání necelé jedné minuty“⁷⁸. Setkávají se s „promiskuitní“ zdravotní sestrou Alenou, jež skrz roztažené nohy marně hledá nového otce pro své děti. Takto by se dalo pokračovat. Postav je v *Dekameronu 2000* opravdu mnoho, což je dáno četností milostných „reportáží“.

Je evidentní, že **erotika** je v tomto případě o poznání sdílnější a otevřenější než v předchozí tvorbě. Bezpochyby je v Páralově *Kámasútře* součástí každodenního života Pražanů a inspirací pro vznik LVP. Jak již bylo řečeno, v *Dekameronu 2000* je vztah k erotice satirou na cenzurní opatření.

---

⁷⁷ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 138. ISBN 80-202-0206-4.

⁷⁸ Tamtéž. s. 87.

3.1.4 Profesionální hráčky

Kdybychom doslova přeložili název *Playgirls*, znamenalo by to *hrací dívky* nebo lépe *dívky na hraní*. Už ze samotného názvu není pochyb, že se jedná o ženy, které poskytují sex za úplatu, prostitutky. Jméno díla vypovídá o tom, že s novější tvorbou je i název více eroticky nápadný a představuje snadno odhadnutelné téma.

Profesionální ženu Páral uzavíral vzkazem: „Nedočkavým čtenářům předběžně sdělujeme, že v dalším svazku projde Soňa řadou povolání i lásek (všecko prozradit nemůžeme)“⁷⁹. Jak autor slíbil, tak učinil. Po dvaceti letech se jeho Popelka stala hlavní hrdinkou *Playgirls I* a rovnou v několikerém provedení. Zakouší roli matky, manželky, přítelkyně, doktorky, majitelky salónu, mrchy a naplno především roli prostitutky. Ještě před dvaceti lety byla úplný sexuální amatér, neměla ponětí o existenci tolika sexuálních praktik, a kdyby na ni tehdy někdo vytáhl bičík a chtěl s ní provozovat „sado maso“, utekla by. Teď je Páralova „profesionálka“ o téměř čtvrt století starší, mnohem zkušenější, odvážnější a náruživější.

Můj milý deníčku... Nějak tak by mohl román začínat. A ne jen román, ale každá kapitola. *Playgirls I* působí jako intimní deník jak všech novodobých Popelek, tak jejich zákazníků. Odkrývá nejintimnější sféry jejich života, obsahuje skryté touhy a za normálních okolností neprozraditelná tajemství. Nejperverznější sexuální praktiky se odehrávají v erotickém salónu s dvouhodinovou otevírací dobou pro předem domluvenou klientelu a v intimitě zákaznických domovů. Zatímco v původní *Profesionální ženě* byly jen náznaky sexu, nové „profesionální ženy“ hranice nemají a sexuální akt chvílemi působí až pornograficky. V *Profesionální ženě* byl sex vstupenkou do světa dospělých, v *Playgirls I* je součástí hry. V pokeru se

---

⁷⁹ PÁRAL, Vladimír. *Profesionální žena: (román pro každého)*. 5. vyd. Praha: Nakladatelství Dialog, 1991. s. 371. ISBN 80-85194-13-9.

riskují peníze, aby jich hráči dostali zpět ještě více. Páralovy „hráčky“ vsází svá těla a hlavní výhra je láska.

Moderní Popelky jsou vesměs plastické a vynikají obdivuhodným sexuálním apetitem, ba přímo závislostí na sexu. Ženy již nejsou sexuální oběti, ale dominy a muži jsou jejich otroci. Možná by měla Soňa Čechová Mankovi Mansfeldovi zpětně poděkovat, že ji měl jako autičko na dálkové ovládání. Díky této zkušenosti nyní multi-Soňa používá všechny ženské „zbraně“ a jejím „bičem“ moci je **sex**. V případě *Playgirls I* se nedá mluvit o klasickém milostném trojúhelníku, ale o jeho pluralitě.

Vzhledem k tomu, že autorovy „hráčky“ v soukromí žijí normální a spořádaný život, boří erotika v tomto podání mýty, že všechny ženy, které poskytují **sex** za peníze, jsou hloupé a necitlivé ženy, jež své tělo prodávají bezmyšlenkovitě. **Erotika** představuje určitý životní styl a postavy jejím prostřednictvím řeší problémy v osobním životě. *Playgirls I* je doplněno o autorovu závěrečnou omluvu čtenářům a předpověď, na co se čtenář v druhém díle může těšit. Originálně, prostřednictvím názvů starších děl, Páral odhaluje děj *Playgirls II*. Poprvé uvádí i adresu, na níž vyzývá čtenáře, aby mu napsali své názory.

„Ve druhém svazku však je všechny čeká již celý veletrh splněných přání, řada soukromých vichřic příslušníků naší současné pražské společnosti, jejich muka obraznosti podnícená pokušeními profesionální žen i mužů od A až do nejzazších ZZ. Přelétne zde i generální zázrak lásky, revue milenek i milenců, ale žádný vrah. Tento nový dekameron před rokem 2000, příběhy lásky v Praze, jejich rozkoši, smíchu i radosti, vyjde pod souborným názvem PLAYGIRLS II.“⁸⁰

---

⁸⁰ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 341. ISBN 80-85843-03-X.

4 Kontury

4.1 Sexuální stereotyp

„„Ženy touží po lásce, muži chtějí sex.“ Pokud by měl tento hrubý stereotyp pravdu, neexistoval by problém sexuální závislosti. Mužská chuť na sex, s co nejvíc partnerkami, by prostě patřila k definičním rysům maskulinity. A ženská touha po lásce by zase překryla jakoukoli náchylnost žen k sexu, jenž by se jim stal cenou za to, že milují a jsou milovány.“⁸¹ Mnohdy je právě mužům přisuzován sexuální chtíč, ba dokonce závislost na sexu, a ženám frigidita a touha po citech. Nelze říci, že toto tvrzení je správné a platné, jak v reálném životě, tak u Páralových postav.

Co se týká ženských protagonistek, záměrně se pozastavím u třech postav, které jsou odlišné. Soňa Čechová z *Profesionální ženy*, Alice Obrtelová z *Dekameronu 2000* a Lenka Joštová z *Katapultu*. Tři ženy, které spojují stejné fyzické proporce, krása a inteligence, ale naprosto odlišný vztah k sexu. Vezmu-li v potaz *Profesionální ženu*, kde je v první části díla protagonistka Soňa ze začátku za ruku nevzatá a nepolíbená a postupem času se z ní stává sexuchtivá diva, a porovnáám ji s Alicí Obrtelovou, která je už od první chvíle náruživá a **sex** je její druhé jméno, a s Lenkou Joštovou, která snad během sto osmdesáti šesti stran nemá na sex ani pomyšlení, dojdu k závěru, že všechny ženské postavy nelze házet do jednoho pytle.

Výrazným motivem u Vladimíra Párala je sexuální **stereotyp**, který se objevuje v celé jeho tvorbě, ať už v tvorbě starší, tak i mladší. Onen sexuální **stereotyp** se v Páralově podání projevuje uvíznutím postav v situaci, v níž se, jednoduše řečeno, utápí, cítí se frustrovány a hledají pomocnou ruku z tohoto stavu. Za iluzorní východisko z již popsaného stereotypu bych označila erotiku, která paradoxně vede do stereotypu nového, nejen společenského, ale i sexuálního.

---

⁸¹ GIDDENS, Anthony. *Proměna intimacy: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. s. 77. ISBN 978-80-262-0175-5.

Stereotyp nelze přehlédnout v *Katapultu*, kde hraje de facto hlavní roli. Stereotypem deprimovaný Jacek Jošt hledá sebemenší pomoc k útěku ze všedního, ale i rodinného života. Jako prostředek vysvobození volí nevěru, zprvu formou citovou, pomocí inzerátů a dopisů, později formou fyzickou, sexem. Zakázané ovoce přeci chutná nejlépe. Zde nastává situace, kdy **sex** hlavnímu hrdinovi umožňuje, alespoň na chvíli, uskutečnit vidinu a pocit něčeho vzrušujícího, umožňující mu zažít něco nového, tedy utéct od problému. A opět se dostáváme ke vzrušení, které je prostředkem erotiky. Jacek Jošt je typickým mužem, který není schopný si vážít něžného pohlaví a střídá ženy, jak se lidově říká „*jako ponožky*“. Každá mince má však dvě strany, a proto je jen otázka času, kdy se útěk do nové situace stane stereotypem novým.

Nejen Jošt, ale i jiné mužské postavy jsou autorem obdarovány donjuanskými vlastnostmi, oplývají sobectvím, silným sexuálním chtíčem a jsou schopny udělat téměř nemožné proto, aby se zmocnily ženského těla pro potřebu svého sexuálního uspokojení. Je namístě položit si otázku, zda chtějí muži i lásku. Nebo je to cit typický pouze pro ženy? „*Muži se, stejně jako ženy, zamilovávají, a bylo tomu tak, kam lidská paměť sahá.*“⁸² A „*chtějí ženy sex? Zajisté, ženy teď poprvé mohou usilovat o sexuální rozkoš jako o základní složku svého života a vztahů i jinak než jako specialistky na ars erotica. Touží muži po lásce? Zajisté touží, ač to tak nevypadá – možná víc nežli většina žen, i když způsobem, o kterém ještě budeme muset přemýšlet. Neboť postavení mužů ve veřejné sféře bylo dosahováno za cenu jejich vyloučení z procesu proměny intimacy.*“⁸³ Argument, že muži dokáží spojit cit i fyzično a ženy touží po sexu, bych potvrdila pomocí následující ukázky.

„*Och, to bylo krásný,*“ vydechla.

---

⁸² GIDDENS, Anthony. *Proměna intimacy: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. s. 69. ISBN 978-80-262-0175-5.

⁸³ Tamtéž. s. 77.

„Ano, ale já ti chci vysvětlit, že milování s tebou mám raději ještě víc psychicky než jen fyzicky. Samozřejmě i fyzicky je to rozkoš, ale tu bych si mohl zařídit sám.“

„Ale fuj.“

„No fakt, ale s tebou je to silnější právě psychicky, když si přitom říkám, jak je to krásné a zrovna teď se to stává mně a s tebou, protože my dva se milujeme. Je to hlavně otázka citu, víš?“

„Tak už dej tu ruku pryč.“

„Když ty jsi tady tak příjemná a vítající mě a teplá a bezpečná jako domov, tak sladká, krásná, slunečná, neuvěřitelná a fantastická -“

„Dej tu ruku pryč. Chtěls mluvit o citu.“

„Ale to je přece všecko svázané dohromady!“⁸⁴

Zůstanu-li ještě chvíli u Jacka Jošta a pomínu-li jeho erotické eskapády, mohu říci, že i on chce lásku. Funguje zde nepsané pravidlo, že čím více má muž ženu jistou, tím více jeho zájem o ni upadá, tím více láska vadne. Jacek Jošt svou ženu Lenku miluje, ale paradoxně mu to dochází až ve chvíli, kdy ji téměř ztratí. Romány *Profesionální žena* a *Dekameron 2000*, byť jsou od sebe vzdáleny téměř 30 let, ukazují stejný přístup muže k mužskému sexuálnímu stereotypu. Naopak rozdíl je znát u přístupu žen k ženskému sexuálnímu stereotypu, čemuž je věnován začátek této kapitoly. Kapitulu o sexuálním stereotypu uzavřu ukázkou, na níž je patrné, že po roce 1989 byly zcela odstraněny bariéry sexuálního tématu a některá témata přestala být tabu.

„„Ale teď se budeš chvět zas jinak a bude se ti to moc líbit, Vašíku!“ Chtivější Bětka přilehla ke spoutanému a jala se osvědčovat svou všestrannou dovednost. „No tak, Vašíku, teď už netrucuj... No!... No tak... Dřív tě odtud stejně nepustíme, rozumíš!... No?... No vidíš, že to půjde...“⁸⁵

---

⁸⁴ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Lásky v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 546. ISBN 80-202-0206-4.

⁸⁵ Tamtéž. s. 177–178.

4.2 Společenský stereotyp

4.2.1 Role ženy

„*Mechanismus všednosti, jež P. postavy zpočátku akceptují (Veletrh splněných přání, 1964), je narušován jejich stále vzrůstající aktivitou, poháněnou touhou po seberealizaci, vzrušení a atraktivním vybočení z každodennosti. Tato revolta, spojená s citovými a sexuálními výboji, však vždy ústí do nového stereotypu a vede k poznání, že změna dosavadní existence je nemožná (Soukromá vichřice, 1966) a jednotlivé životní alternativy jsou zaměnitelné (Katapult, 1967).*“⁸⁶ O sexuálních stereotypyech již byla řeč, ale Páralovy hrdinky a hrdinové představují i zajeté společenské stereotypy. Protagonisté mají dva odlišné světy, ženský a mužský, přičemž oba dva světy mají předem dané role. Žena se často stará o manžela, děti a chod domácnosti, vaří, pere, uklízí a čeká na manžela s teplou večeří. Žena zastupuje výhradně roli matky a manželky. Muž naopak v domácnosti nepřikládá ruku k dílu, ale má na starosti finanční zabezpečení rodiny. Ve chvíli, kdy se žena rozhodne toto patriarchální rozdělení rolí radikálně narušit, je vnímána negativně. Dnešní doba je ale taková, že naopak upuštění od zajetých kolejí v podobě ženy jakožto matky krbu není nikterak nepřipustné. Je ale otázka, do jaké míry je žena stále tou „ženou“. „*Matriarchát, ve kterém se dnes nacházíme, má v sobě tento paradox: ženy, jež vládnou, nejsou ve své podstatě ženami, nýbrž nejapnými mužskými zmetky, a jsou skutečně nepovedenými muži, jejichž definice je ne zcela přesně připisována Freudovi.*“⁸⁷

Čím jsou Páralova díla mladší, tím více se ženské postavy oprostí od závislosti na mužích. Už nechtějí čekat v teple domova na beztak mizivou mužovu výplatu, ale chtějí se samy angažovat. Některé naopak jsou finančně závislé na mužích, to je případ Lenky Joštové. Jiné mají smůlu, že je opustil manžel nebo stále nepotkaly ten pravý protějšek, a proto se rozhodnou být nezávislé a vydělat si peníze vlastním úsilím. Druhá možnost, tedy vydělat si

---

⁸⁶ MENCLOVÁ, Věra, SVOZIL, Bohumil, VANĚK, Václav. *Slovník českých spisovatelů*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000. s. 499. ISBN 80-7277-007-1.

⁸⁷ EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. s. 39. ISBN 978-80-7207-702-1.

na živobytí sama, přesněji řečeno vlastním tělem nebo „prodejem“ jiných sexuálních subjektů, je případ tří přítelkyň – Áji Machové, Klárky Jágrové a Evy Joštové z *Playgirls I*. Ty se po založení erotického salónu pasují do role takzvaných „bordel-mamá“ a jejich sociální status poněkud klesne. Vzhledem k jejich sociální nebo psychické situaci jim nemůže mít čtenář za zlé, že obchodují s rozkoší a sexem. Paradoxně i žena v roli prostitutky plní v životě roli matky nebo manželky. Těmi jsou zaměstnankyně salónu s erotickými službami - Dáda, Irena a Mirka. Ať už kvůli pocitu životní frustrace, nebo z důvodu pokleslého sebevědomí prodávají svá těla, což je pro ně doslova vysvobozením. Páralovy ženy jsou zkrátka ve většině případů křehké a citlivé bytosti.

4.2.2 Role muže

Co se týká mužských postav, nejsou pouze sexuálními aktéry a tyrany, ale plní také roli otce, manžela nebo nadřízeného. Je jen otázka času, kdy se otec, manžel, ale i nadřízený začne nudit permanentním a neměnicím se vzorcem. Zajetý **stereotyp**, že muži jsou ve vedoucích funkcích a ženy, i přes stejně dosažené vzdělání, vykonávají druhořadou práci, dnes již není aktuální. Avšak v Páralově tvorbě je toto rozdělení stále zachované. Mužské postavy jsou obohaceny o vysokoškolské tituly jako JUDr., MUDr. nebo Ing., které jen zdůrazňují jejich nadřazenost. I tito muži však mají své skryté touhy. Doma mají spořádanou ženu, která je svými neustále se opakujícími situacemi popuzuje, a mají vůči ní prohlubující se averzi. Výsledkem je, že se začnou poohlížet jinde. To je případ manželky Jakuba Semana z *Playgirls I*, Dany, která svého muže irituje sepraným zeleným spacím dresem, v němž denně ulehá do postele. Opět se dostáváme ke stereotypu, který navíc staví sexuální bariéru mezi manželskou dvojicí. V momentě, kdy žena zahodí svůj asexuální noční úbor a vymění ho za sexy rudou noční košilku, dostaví se opětovný

zájem ze strany partnera. Lenka Joštová zase obtěžuje svého muže každodenním upozorňováním na koupi bílého plyše a až když od toho upustí, sám jej přinese. Muži jsou u Párala často nadsamci (macho) nebo dokonce svalnatí dělníci.

Také jména postav mají sexuální podtext. Stává se, že ženské a mužské postavy mají stejné příjmení, které souvisí i s jejich charakterovými vlastnostmi. Takové jméno má Jakub Jágr a jeho ženský protějšek, Klárka Jágrová. *Jágr* nápadně připomíná německé slovo *der Jäger*, což znamená lovec. Jakub Jágr z *Profesionální ženy* loví a posléze unáší svou kořist, Soňu Čechovou. Klárka Jágrová z *Playgirls I*, kterou nechal její muž opuštěnou v bytě, z něhož si udělá erotický salón, doslova loví muže. Příjmení Věry Herzové z *Dekameronu 2000* odpovídá německému *das Herz*, znamenající *srdce*. Věra je fotografka, která vše dělá srdcem a s láskou. Mimo to je její podpis černé V s červeným srdíčkem. Jacek Jošt i Eva Joštová jsou bojovníci, což odpovídá i jejich příjmení. *Jošt* je jméno keltského původu, které má opravdu význam bojovník. Eva bojuje sama se sebou, snaží se zapomenout na svou lásku, Toma Roderu, a postavit se na vlastní nohy. Jacek bojuje se stereotypem a s vlastním pocitem viny z nevěry. Postava T. Rolla z *Katapultu* připomíná nejen svou podobou, ale i jednáním skřeta, trpaslíka. Jméno Naděžda, v jejíž náruči skončí Jacek Jošt při své cestě vlakem, připomíná a skutečně znamená naději. Dá mu ji v momentě, když přemýšlí o rozvodu. Mach a Machová jsou jména aluzivní a souvisí s machismem. Dále Manek z *Profesionální ženy*, jehož jméno evokuje německé slovo *der Mann*, ve významu muž. Může to být ale část slova *maniak*, tedy šílenec, kterým ve skutečnosti je, jak tomu vše nasvědčuje.

4.3 Láska

Jak již bylo v úvodu řečeno, v pornografii je sice absence lásky, ale k erotice patří. I zmiňované tvrzení, že **láska** a fyzično mají k sobě blízko, to dokazuje. Ženské hrdinky prostřednictvím erotiky lásku hledají. Vždyť nejen Soňa Čechová z *Profesionální ženy*, ale i ostatní ženské postavy poskytují své tělo, aby ji získaly. Je jedno, jestli je hrdinkou prostitutka, mladá a nezkušená dívka, ambiciózní intelektuálka nebo domácí puťka. Všechny touží po lásce a jsou schopny pro ni obětovat to nejcennější. U Párala se objevují různé druhy lásky. Každá je jiná, ale minimálně jedno mají stejné - vychází z nitra a jsou založené na pocitech.

Kdybych měla zmínit jedno Páralovo dílo, kde čtenář najde všechny druhy lásky na jednom místě, určitě bych zmínila, jak už sám název napovídá, **Dekameron 2000**. Hned na začátku samy postavy řeší, co je **láska**. Jeden z argumentů zní: „*Láska je jedním z odvěkých a největších témat tisícileté historie literatury a všech druhů umění.*“⁸⁸ S tím lze jen souhlasit. Dá se říci, že když někdo neví, o čem psát, píše primárně o lásce. Možná proto je červená knihovna všude, kam se podíváme. Z Páralových próz vyplývá, že **láska** a **sex** k sobě patří. V tom mě utvrzuje argument, že „*lidská láska je přece bez nahoty nepředstavitelná*“⁸⁹.

4.3.1 Láska partnerská a milenecká

„*Láska se osvobozuje od sexuality, a přece ji zahrnuje.*“⁹⁰ V Páralově tvorbě ženy obětují své tělo, aby lásku získaly, a muži vyznávají city, aby se jim dostalo sexu. To je rozdíl mezi ženskými a mužskými postavami. Všechny Páralovy prózy spojuje touha ženských hrdinek po opravdové lásce a s tím

---

⁸⁸ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 27. ISBN 80-202-0206-4.

⁸⁹ Tamtéž. s. 30.

⁹⁰ GIDDENS, Anthony. *Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. s. 51. ISBN 978-80-262-0175-5.

související tendence k idealizaci. Obdobně jako malé holčičky i ony si malují, že jednoho dne si pro ně přijede princ na bílém koni. **Láska** v Páralových románech představuje hru a začarovaný kruh plný iluzí a deziluzí. Je ale otázka, kdy se jedná o lásku, kdy o závislost nebo zvyk. A protože i **láska** představuje rizika, neobejde se u Párala bez nevěry. Ta s sebou nese varování, jako v případě *Katapultu*, že je za ni člověk potrestán. Platí to ale pouze v rovině literární, nelze to považovat za životní pravdu.

Na začátku *Profesionální ženy* stojí Moliérovo motto: „Největší ctižádost ženy je vzbuzovat lásku“. „*Tuto lásku (respektive milostnou touhu) budí v mužských postavách Páralovy prózy sirotek Soňa Čechová.*“⁹¹ Ta si svou lásku, prince na bílém koni, idealizuje pomocí anket v časopisech. Pan „dokonalý“ je pro ni prvně Ruda Mach, jemuž se naivní Soňa celá odevzdá, ať už po stránce psychické, tak po stránce fyzické. Jedním z „ideálních“ mužů se pro ni zdá být i Manek. Uhrane ji svým vystupováním a chováním, avšak jejich vztah je založen na lži a manipulaci. Zde by bylo na místě přísloví, že „**láska** je slepá“. Soňa je Mankem poblázněná a chce vidět jen to hezké, doslova jí zatemní mysl.

„Pozorně jsem se učesala, a protože Manek stále nešel (a abych byla svěží pro něho), položila jsem se na záda a hleděla na sebe do sklopeného zrcadla. Za chvíli přijde za mnou muž, který mne miluje.

Jaký on je? Něžný, chápavý, laskavý, moudrý, veselý, zasněný, smutný, jemný, rafinovaný, chytrý, kultivovaný – je pohádkový. Muž, který viděl Mount Everest, a princ, který si mne odvedl –“⁹²

Růžové brýle Páralově „naivce“ spadnou až ve chvíli, když zjistí, že její princ není žádný ideál, ale psychicky narušený jedinec a ona je jeho obětí.

⁹¹ UHLÍŘOVÁ, Marie, ZELINSKÝ, Miroslav, DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českého románu 1945 – 1991: 150 děl poválečné české prózy*. 8. publ. Ostrava: Sřinga, 1992. s. 170. ISBN 80-900578-9-6.

⁹² PÁRAL, Vladimír. *Profesionální žena: (román pro každého)*. 5. vyd. Praha: Nakladatelství Dialog, 1991. s. 170. ISBN 80-85194-13-9.

Soňa Čechová není jedinou ženskou hrdinkou, která touží po lásce a vše si idealizuje. Jiný typ lásky lze zaznamenat v *Playgirls I*. Na ní Eva Joštová stále vzpomíná a představuje si, jaké by to bylo, kdyby spolu s Tomem Roderem zůstali. Je stále nešťastná a nedokáže nikomu jinému opětovat city. Aby na bolest zapomněla, začne nabízet své tělo zákazníkům erotického salónu. Problém nastává ve chvíli, kdy jsou emoce silnější než ona. Zákazníci jí začnou vzhledově a chováním připomínat její lásku, Toma. On si ji později svými sladkými řečmi opět omotá kolem prstu, protože ho přepadá „chut“ na její tělo.

Po lásce, která by zahrnovala nejen emoce a **sex**, ale i pochopení a něhu, touží PhDr. Irena N. I když se se Swenem seznámí v nevěstinci, kde se mu stará o uspokojení, stanou se později rovnocennými partnery, kteří společně vychovávají Ireninu dceru. Většina Páralových mužských postav je spíše citově chladná a ženské postavy jsou vesměs naivní a obětavé.

4.4 Jazykové a stylistické prostředky umocňující erotiku

Vladimír Páral užívá velkou škálu jazykových prostředků. Mezi nejčastěji užívané jazykové prostředky, které vybízí čtenáře k zapojení fantazie a následně ke vzrušení, patří vulgarismy. Tyto vulgarismy bych označila lépe přívlastkem erotické, protože se týkají nebo nastiňují stavy, děje, orgány, případně označují osoby spjaté se sexem. S těmi se nejvíce setkáme v tvorbě mladší, do níž patří několikrát zmiňovaný *Dekameron 2000* nebo *Playgirls I* a *II*, ale v menším měřítku i v tvorbě spojené s autorovými spisovatelskými začátky, v podobě *Veletrhu splněných přání*, v *Soukromé vichřici* nebo v *Katapultu*. Vulgarismy mají obscénní charakter. Jsou to slova jako *šukat*, *kurva*, *děvka*, *prdel*, *šoustat*, *kurevník*, *kurvit se*, *kundička* nebo *kozy*. Také slovní spojení jako *impotentní chcípák*.

Dále obecné výrazy, které nám popisují situaci nebo konkrétní věc, kterou na základě, byť i vlastní zkušenosti, známe a může nás také vzrušit. Jako příklad bych uvedla *rozkoš, megasoulož, prsa, orál, lízat* (ve smyslu provozovat orální sex) a mnoho dalších.

Dokonce anglicismy, které nemusíme doslovně překládat do češtiny, ale jejichž význam známe a opět mají čtenáře vzrušit. Mezi taková slova patří *nacking, petting, cunnilingus* nebo *coitus*. Ještě chvíli zůstanu u anglicismů, neboť ty bývají často vloženy do české věty: „*Irena je taky foreigner, ale k tomu ještě whore.*“⁹³ Autor zcela nahrazuje českou větu větou anglickou: „*You are absolutely the best man in my life. And the best lover.*“⁹⁴ Stejně tak se nevyhýbá ani germanismům, příkladem je *die Hure*, ani vložení germanismu do české věty: „*Ty zůstala ležet a já ti to udělala ganz normal!*“⁹⁵

Také deminutiva nejsou Páralovi cizí, ať už česká (*Naděňka, Štěpánka, Irenka, Sonička, Lenička, miláček, Ája, Sašenka*), německá (*der Schatz*) nebo anglická (*honey, darling*). Hojně se vyskytují i zdvojnásobky zvířecích jmen (*brouček, včelička*). Pro zajímavost bych zmínila, že mužské postavy užívají deminutiva, aby ženu získaly, aby dosáhly sexuálního uspokojení, případně pro projevy slasti. Kdybych měla vyjmenovat některé odborné termíny, se kterými si autor hraje, byla by to slova jako *ejakulovat, felace, penis, orgasmus, masturbovat* nebo *erekce*. Páralův styl je velmi osobitý, přispívají k tomu zkratky, střídání vět s malými a velkými písmeny, citoslovce, apoziopse a vkládání různých citátů.

4.5 Fyziologické prvky a sex

Lidské tělo, které v dílech vnímáme, je zdravé fyzicky, nikoli psychicky, trpí uvnitř, je vnitřně zmrzačené a jedinci strádají. Chybí jim buď

---

⁹³ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 168–169. ISBN 80-85843-03-X.

⁹⁴ Tamtéž. s. 175.

⁹⁵ Tamtéž. s. 115.

láska, opětované city nebo vhodný zdroj sexuálního vybití, proto se mnoho z nich uchyluje k nevěře. Zajímavé je, že autor téměř vždy důkladně popisuje ženské tělo, avšak nejvíce se soustředí na ňadra. V čtenáři to může až vyvolat pocit, že ženu tvoří pouze prsa. Důkazem toho je ukázka z *Playgirls I*: „*No figuru má taky perfektní. Nohy dlouhé, zadeček malý a tuhý, boky útlé a ploché břicho. A senzační kozy, asi tak číslo tři, vysoko posazené a míří jí lehounce do stran, to se tak hned nevidí, bradavky ještě skoro růžové.*“⁹⁶ Nicméně ňadra jsou všeobecně nejvíce popisovaným orgánem v erotice. Nutno poznamenat, že Páralovy hrdinky nikdy nemají fyzický handicap a nejsou ani korpulentní, ani ošklivé. Vždy jsou prototypem dokonalého ženství.

Za pozornost stojí fyzická „krása“ v souvislosti s ženskostí, protože ta je jedním z vodítek k erotickým představám a touze. Těmi dokonalými fyzickými znaky jsou - plné rty, dětský vzhled, velké oči, široké boky, pevná ňadra nebo úzký pas. To jsou ostatně i ideály krásy Páralových hrdinek. Nutno podotknout, že vyjma fyzických prvků jsou spouštěčem erotických představ a možného vzrušení v jeho prózách také vysoké podpatky, krátké sukně, halenky bez podprsenky nebo naopak s krajkovou podprsenkou, která skrz halenku prosvítá, krátká noční košilka rudé barvy, krajkový župan, různé doplňky jako bič, lano nebo metlička. Za povšimnutí stojí, že už zmiňovaná Dana Semanová z *Playgirls I* je v zeleném pyžamu asexuální, ale v rudé noční košilce tak sexy, že v ní i po letech manželství dokáže svého muže doslova nažhavit. To je důkaz, že i oblečení „pracuje“ s erotickými představami.

Za zmínku stojí, že autor téměř nikdy nepojmenovává ženský pohlavní orgán, používá pouze označení *klín*, s výjimkou díla *Playgirls I*, v němž používá slovo *kundička* a jednou zazní *mušlička* a *vagina*. Pro mužský pohlavní orgán používá bez problémů hned několik názvů – *penis*, *úd*, *šíp*, *pyj*

---

⁹⁶ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 50. ISBN 80-85843-03-X.

nebo třeba *ocas*. Zde nastává situace, kdy se sám autor stydí označit ženský pohlavní orgán, jako by to bylo něco zakázaného. Stejně tak je v dnešní společnosti častým problémem pojmenovat ženský pohlavní orgán. Pravděpodobně zde figuruje zmiňovaný stud nebo strach ze zesměšnění.

4.5.1 Sexuální praktiky bez zábran

Koncept těla je v každé době jiný. V antice byl kladen důraz na harmonii těla a ducha, lidské tělo se mělo ukazovat. Naopak ve středověku bylo tělo vnímáno jako nádoba hříchu. Dnes je vnímáno jako nástroj pro uspokojení a rozmnožování. Fyziologické motivy jsou v tvorbě Vladimíra Párala laděny eroticky. Objevují se zde motivy různých sexuálních praktik, kterými jsou anální **sex**, orálně genitální pohlavní styk, masturbace, skupinový **sex**, triolismus, koitus nebo petting. Nedílnou součástí sexuálních praktik postav jsou erotické pomůcky, pomocí nichž je čtenář zaveden do ještě více obscénního světa **sexuality**. Opět platí, že čím je autorova próza mladší, tím více je sex popisován detailněji, a čím je starší, je líčen jen sporadicky.

Vladimír Páral nabízí vskutku širokou škálu možností, jak jeho ženské a mužské postavy dosáhnou uspokojení. Jsou to vesměs obyčejní lidé, kteří za zdmi vlastního bytu nebo salónu s erotickými službami ztrácí veškeré zábrany. Mužské postavy mají vnitřní tlak, který se projevuje neovladatelným sexuálním chtíčem. Mají konkrétní skryté touhy a jejich fantazie je popohání k jejich splnění. Ty přepadnou třeba Jakuba Semana z *Playgirls I*, který potřebuje **sex**, jako ostatně každý muž, ale on je neukočíruje a začne docházet do nevěstince. Čtenář, v tomto případě spíše čtenářky, mu to zprvu mohou mít za zlé, ale nakonec to jemu i jeho manželce prospěje, jejich vztah posunou dále.

Jiní si k uspokojení pomáhají prohlížením erotických časopisů a u toho masturbací. Řeč je o Danielu Dalíkovi, kterého po zhlédnutí obrázků nahých žen „pálil jeho úd jak na břicho položená horká tyč, až konečně zavřel oči a stydlivě se rukou odreagoval. Trvalo to jen pár vteřin. Bylo to již nezbytné.“⁹⁷ I Eva Joštová začala pociťovat absenci sexu. Laskala si ňadra a „vložíla si mezi stehna ruku. Tak pojd' zatím ty, moje smutná kamarádko.“⁹⁸ Manuální uspokojování a orální sex s radostí provozuje Ája Machová svému Dietrichovi, protože „ráno ho chce jen trochu požižlat, žádnéj sex“⁹⁹. A tak „po nějaké době manuálního dráždění mužova údu si jej nahá Ája Machová (30) vložila do úst a dále jej topořila.“¹⁰⁰

Páralovu tvorbu prolíná reflexe heterosexuality, avšak ani homosexualita není úplně tabu. Triolismus, k němuž dojde v *Dekameronu 2000*, se dá také označit za homosexuální, protože „klasická psychoanalýza považuje tyto praktiky za skrytě homosexuální.“¹⁰¹ Čtenář se s ním setká v *Dekameronu 2000*, když si kamarádky Míla a Bětka domů přivedou doktora Jambulku a všichni tři mají chuť na sex. „Obě přítelkyně si ho po chuti užily, pak mu navlékly jeho snubní prsten, uvolnily ho a celkem takto třikrát zničeného vyhodily z bytu.“¹⁰²

Autor nevynechal ani znásilnění, tedy vynucenou soulož. Klárka Jágrová je sice jednou z majitelek salónu s erotickými službami, ale v myslí má stále svého bývalého muže, který ji opustil. Norbert Hradník, natěšený zákazník, jí ho vizuálně připomíná, a proto mu kývne na to, že jej přijme za svého klienta. Když už má dojít ke styku, uvědomí si, že to byl špatný nápad a vyjádří svůj nesouhlas. Ale Norbert je jako rozjetý rychlík, který se dá jen těžko zastavit. Její nechuť neakceptuje.

---

⁹⁷ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 184. ISBN 80-85843-03-X.

⁹⁸ Tamtéž. s. 155.

⁹⁹ Tamtéž. s. 7.

¹⁰⁰ Tamtéž. s. 7.

¹⁰¹ CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena, NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. s. 133. ISBN 80-7169-115-1.

¹⁰² PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Lásky v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 178. ISBN 80-202-0206-4.

„„Já teď už nemůžu přestat..., přece vidíte, jak mi stojí,“ říkal teď ten odporný zákazník. „A vůbec... jakýpak ještě vykání a řečičky...! Dal jsem ti prachy, tak lehni a roztáhni stehna. A dělej! Nebo ti mám pomoci?“

Strhl ji na pohovku a vnikal do ní bez ohledu na její reakce – taky jako Jirka. Byla sevřená strachem a hnusem.

(...)

Uchopil ji za obě hýždě a prudce si ji k sobě přirážel. Chtěl si hodně užít -, jen on.

(...)

Hradník neurvale obrátil znásilňovanou Klárku na břicho a vnikl do ní zezadu. Až vstanu, budu se bát pohledu do zrcadla, zda mi nezešedivěly vlasy. Znovu ji obrátil jak kotletu na pánvi a zachrčel: „Teď se musíš dívat...“ A vystříkal jí svůj lepkavý chám do obličeje.¹⁰³

4.5.2 Sexuální deviace

Deviace má jiný význam v sociologii, jiný v sexuologické oblasti. Deviace je „ve vztahu k sexu úchylka od sociálně přijaté normy sexuálního chování“¹⁰⁴. „Nejznámějšími perverzemi jsou fetišismus, sadismus, masochismus, voyeurismus neboli skoptofilie, a exhibicionismus.“¹⁰⁵ Dále se sem řadí pedofilie, homosexualita, narcismus a mnoho dalších. V této kapitole se budu ale věnovat jen těm, které se objevují u Páralových postav. Mezi nejdůležitější patří sadismus a masochismus.

Sadismus, přesně takovou sexuální úchylku má Mirka z *Playgirls I*, která „se specializuje na zákazníky masochistické. Svému trvalému návštěvníku Ludvíku Škodovi poskytuje primitivní spanking, plácá ho dlaněmi přes zadek, což tomuto odpornému tlustŏchovi stačí, říká Mirce „bohovská“ a je u ní prakticky každý den. Jiným zákazníkům Mirka poskytuje potřebné jim ponížení rovněž primitivním vojenským drilem načež je zpracovává jejich vlastními opasky, ale i starou bambusovou lyžařskou holí,

¹⁰³ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 166. ISBN 80-85843-03-X.

¹⁰⁴ CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena, NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. s. 36. ISBN 80-7169-115-1.

¹⁰⁵ EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. s. 33. ISBN 978-80-7207-702-1.

a přitom jim vulgárně nadává.“¹⁰⁶ Přívrženci masochismu jsou její klienti. Mirka není jedinou ženskou postavou, které je tento typ sexuální úchytky sympatický. Už zmiňovaná Míla a Bětka z *Dekameronu 2000* se před Vašíkem Jambulkou svlékly a „*ucpaly spoutanému ústa kapesníkem, přinesly si své kožené pásky a švihaly ho*“¹⁰⁷. V sadismu se vyžívá i Ota Lambert a masochista je Štěpánka Vranská, kterou jeho přístup a praktiky vzrušují.

„*A tak nabídnuté mu štíhlé a pružné Štěpánčino mladé tělo s krásně tvarovanými dívčími nadry, jimž kontrastoval zrale již ženský, temně a hustě zarostlý trojúhelník klína, jal se Otík ze všech svých – vskutku výjimečných – schopností a sil atakovat, prznit i trýznit na celé ploše její jogurtově bílé pleti, drsně vstupoval do všech dívčinyých vstupů, rýh a jamek podpažních i podkolenních a dost krutě ji plácal dlaní, bil pěstí, švihal plastikovým pravítkem a mrskal telefonní šňůrou, načež se znovu do všech jejích vstupů dral hrdlem lahve od sektu, použitým již pravítkem a nakonec použil ještě i telefonní sluchátko.*“¹⁰⁸

Mezi další vyskytující se deviace patří voyerství, v němž se vyžívá Štěpánka Vranská. „*Ve volných chvílích mezi svými dvěma zákazníky, když se opozdí nebo odejdou o něco dříve než za těch jejich zaplacených 60 minut, sleduje Štěpánka z Trojky tajnými pozorovacími okénky výkony svých dvou kolegyně při práci.*“¹⁰⁹ Voyerství není cizí ani Otíku Lambertovi z *Playgirls I.* „*Otík by si rád užil i se mnou, což mu však strach z Áji nedovolí, a tak se aspoň na mě dívá okénkem z Trojky, když ve Dvojce nebo Čtyřce pracuji s nějakým zajímavým zákazníkem, kterého mi sám dohodí.*“¹¹⁰

Rovněž lze zaznamenat fetišismus v podání Klárky Jágrové z *Playgirls I*, která Danielu Dalíkovi tajně pere a žehlí prádlo. „*Ráda se dotýkám jeho věci při praní a pak ještě jednou při žehlení, kdy zavoní jeho čistotou. Chtěla bych do něj*

---

¹⁰⁶ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 302–303. ISBN 80-85843-03-X.

¹⁰⁷ PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. s. 177. ISBN 80-202-0206-4.

¹⁰⁸ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 274. ISBN 80-85843-03-X.

¹⁰⁹ Tamtéž. s. 302.

¹¹⁰ Tamtéž. s. 304.

*vdechnout, vmísit a přidat ještě nějakou svoji vlastní vůni... (...) Prostě ráda se dotýkám jeho věci.*¹¹¹

4.6 Erotika, prostředek touhy po moci

Co se týká touhy po moci, ta je charakteristická pro mužské postavy. Mají v rovině sexuální potřebu ženu ovládat. Jejich dominanci umocňují vysokoškolské tituly a jejich specifikum. To je případ Konnyho z *Playgirls I*. Když autor mluví o něm a jeho manželce, používá označení psychiatr MUDr. Konrád, ale jeho paní označuje pouze jako psycholožku Alžbětu. Na první pohled to vypadá jako zesměšňování její postavy, protože čtenář ze začátku netuší, vzhledem k tomu, že jí autor nepřidělil titul, že jde opravdu o její profesi. Zprvu to působí jako karikování chování typické pro většinu žen. Sexuální chtíč Páralových mužů je tak silný, že nehledí kolem sebe. Mají pocit převahy a nepřemožitelnosti. Je jedno, jestli se jedná o mladíka nebo o zkušeného muže, jenž má svá nejlepší léta za sebou. Objevují se i situace, kdy se i zprvu dominantní muž stane kořistí ženy, která jej dostane přesně tam, kam potřebuje. Jako Irena N., která si umane, že dostane Američana a společně odjedou do Ameriky. Ze začátku předstírá svou submisivitu a plní muži veškerá jeho erotická přání, až si jej doslova omotá kolem prstu.

Nadřazenost se projevuje nejen tituly, ale i chováním k něžnému pohlaví. To lze spatřit v situaci, kdy si Swen Waack zaplatí prostitutku, k níž se chová hrubě a nutí ji být jeho otrokem.

„„A teď si klekni na kolena.“ Posadil se proti ní na pelest postele a roztáhl stehna.

„Obsluhuj mě. Dělej!“

„Yes, darling.“ Pořád se ještě usmívala.

„Lízej napřed tady. A tady. Pořádně! Víc!““

---

¹¹¹ PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 215. ISBN 80-85843-03-X.

Avšak prostitutka při tomto všem pořád ještě nebyla dost ponížena, nýbrž naopak dávala najevo své potěšení, a tak jí to Swen dále přitvrdil:

„Teď mi nohy lízat budeš. Každý prst zvlášť. A mezi prsty!“¹¹²

V této ukázce je možné vidět využití sociálního postavení muže pro dosažení pocitu moci. Touha po moci je vyjádřena na základě dostatku finančního obnosu, kdy si muži kupují za peníze ženy, nejen prostitutky, ale i milenky nebo dokonce manželky, které jsou závislé na jejich příjmech. Ty tak dávají najevo svou podřadnost a lacinost. Výjimkou není ani Ája Machová, jež má poměr se zadaným Němcem, Dietrichem, jemuž pravidelně dopřává, jak ona sama říká, „manuálku“ a „orál“. On jí na oplátku dává peníze na živobytí. Zkrátka a dobře, mužské postavy ovládají ženy prostřednictvím financí.

Dále psychickým deptáním, které může mít za následek pobyt v psychiatrické léčebně za Prahou, jak je tomu u Klárky Jágrové. Nadřazenost je vidět, když muž ženě před pohlavním stykem tyká a ona mu vykává, tím jí dává najevo své vyšší postavení. Konkrétně se jedná o Rudu Macha z *Profesionální ženy*, který při rozhovoru se Soňou Čechovou, ještě před oním pohlavním splynutím, používá způsob oslovování pomocí druhé osoby singuláru. Ona mu však vykává, protože spolu doposud nekonverzovali a je pro ni více méně cizí. Dalo by se říci, že k němu doslova vzhlíží a obdivuje ho. V neposlední řadě se mužská nadřazenost projevuje nejhorším možným způsobem, brutalitou s náznaky sadistických praktik. *„Několikrát ji plácl dlaní, pak ještě i uhodil pěstí a zmocnil se jí nejsurovějším způsobem, jakého byl vůbec schop.“¹¹³*

---

¹¹² PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. s. 197. ISBN 80-85843-03-X.

¹¹³ Tamtéž. s. 197.

4.7 Předěl

Je obecně známo, že od druhé světové války až do roku 1989 byla doba, kdy mělo mnoho autorů problém s publikováním, natož pak snažit se prorazit s erotickou literaturou. Někteří autoři byli odsunuti do exilu, jiní měli po roce 1948 zákaz publikování. „*Svým způsobem nejtěžší situaci měli autoři, kteří se v předchozím desetiletí představili jako výrazné osobnosti a nyní se dostali do situace, že mohli – ať již shodou okolností, z rozhodnutí úřadů či z vlastní volby – oficiálně publikovat. V české próze sedmdesátých a osmdesátých let šlo zejména o tři silné osobnosti: Ladislava Fukse, Vladimíra Párala a Bohumila Hrabala.*“¹¹⁴ Sedmdesátá léta byla Páralovým literárně plodným obdobím. Spadají sem obzvlášť povedená díla, mezi něž patří *Milenci a vrazi* nebo ***Profesionální žena***. Míru erotična *Profesionální ženy* Páral argumentuje slovy: „*V té době ovšem bylo nemyslitelné napsat erotické scény naplno.*“¹¹⁵ K problémům s cenzurou kvůli erotice se vyjadřuje takto: „*Erotické pasáže dráždily schvalovatele, a tak jsem přišel na jednu fintu. Rukopis knihy četla většinou celá řada „odpovědných činitelů“. Jenomže už nečetli korektury. A právě toho jsem využíval a dopisoval tam, co bylo v rukopise cudně zatajeno. Jednou mi to nevyšlo. Šlo o román *Muka obraznosti*. Proti všem zvyklostem si schvalovatel z ÚV vzal ještě i korektury.*“¹¹⁶

K Páralovi a jeho tvorbě z doby samizdatu se kritiky staví různě. „*Specifické postavení Vladimíra Párala dokládá i jeden ze svazků samizdatové Edice Petlice, v němž se jeho novými díly zabývali – v podstatě s protikladným hodnocením – Aleš Haman (pod pseudonymem H. Rak) a Luboš Dobrovský (Dvakrát Páral, smz. 1976). Haman zde vykládal Páralova díla ze sedmdesátých let jako hru s populárními žánry, které svou „zdůrazněnou literárností evokují antiiluzivní, ironicky antidogmatický pohled na život.“ Naproti tomu Luboš Dobrovský Páralova díla (nejen ta ze sedmdesátých let) viděl značně kriticky, neboť v nich shledával pouhou ironii a ne úsilí o „obnovu hodnot“.*“¹¹⁷

---

¹¹⁴ JANOUŠEK, Pavel, ČORNEJ, Petr, ed. *Dějiny české literatury 1945–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. s. 479. ISBN 978-80-200-1631-7.

¹¹⁵ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 135. ISBN 80-85767-97-X.

¹¹⁶ Tamtéž. s. 213–214.

¹¹⁷ JANOUŠEK, Pavel, ČORNEJ, Petr, ed. *Dějiny české literatury 1945–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. s. 485. ISBN 978-80-200-1631-7.

Pavel Janoušek ve svém článku *Kam s ním?* píše: „*Páralovy první prózy — Veletrh splněných přání, Soukromá vichřice, Katapult a Milenci a vrazi — měly všechno, co se tehdy od literatury očekávalo. Byly čtivě napsané a překvapivě originální. Intelaktuální, ale i promyšleně technicistní. Pojmenovávaly absurditu skrývající se za povrchem věcí a se sociální kritičností analyzovaly aktuální přítomné pachtění lidí sevřených vlastním životním stylem. Zřetelný morální apel se v nich prostupoval s atraktivní sexuální otevřeností.*“¹¹⁸ Přeci jen, kdyby Páral narovinu kritizoval režim, mělo by to pro něj negativní dopad. On použil téma, na které mu soudobý režim nemohl nic říct, natož mu zakázat publikovat. Použil erotiku jako zástěrku, aby mohl v oné době psát a být oblíbeným spisovatelem. „*Počínaje Profesionalní ženou si získal pozici nejčtenějšího oficiálně vydávaného autora, která mu vydržela po celou normalizaci.*“¹¹⁹

I když v jeho prózách, a teď hovořím o prózách ze 70. a 80. let, lze narazit na „páralovskou“ kritiku režimu, je to tak geniálně zaobalené, že Páralovi nikdo nemohl nic vytknout. Páral si nebere do úst velké sousto, při němž by vytýkal nedostatky doby. Spíše se jedná o každodenní banality, na které naráží. Až v tvorbě z 90. let si nebere servítky a bez zábran se navází do režimu, který již skončil. Předěl, který mám na mysli, není rok 1968, jak by se mohlo na první pohled zdát. Jde o rok 1989, protože se jedná o významný mezník v Páralově tvorbě a to z důvodu nastolení literární svobody a odstranění tabu.

„*V devadesátých letech se pro V. Párala otevřela možnost pohrávat si ve svých řemeslně dobře napsaných knihách zcela otevřeně se sexualitou, od lásky milenecké a manželské přes konzumní až po lásku profesionální. To všechno bývalo v Páralových prózách latentně přítomno již dříve, zpravidla ovšem zastřeno nebo zakamuflováno, neboť cenzura by autora mohla obvinít z pornografie.*“¹²⁰ Páralův styl začíná být uvolněný a není omezován. Zatímco jeho erotiku před rokem 1989 spojovala vzpoura

---

¹¹⁸ HOST nakladatelství [online]. [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://casopis.hostbrno.cz/archiv/2007/7-2007/kam-s-nim>

¹¹⁹ JANOUŠEK, Pavel, ČORNEJ, Petr, ed. *Dějiny české literatury 1945–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. s. 486. ISBN 978-80-200-1631-7.

¹²⁰ SOLDÁN, Ladislav. *Přehledné dějiny literatury*. 1. vyd. Praha: SPN, 1997. s. 92. ISBN 80-85937-48-4.

proti každodennímu stereotypu, touha po dobrodružství a sexuální rovina nebyla primární, po roce 1989 už není formou společenské revolty proti nudnému životu, ale slouží k zábavě. **Sex** najednou vystupuje do popředí, ruší tabu a dochází k otevřenějšímu popisu sexuálních scén. „*Erotická otevřenost, již dříve zřetelně patrná, se stala základním prvkem posledních próz.*“¹²¹

Ve starší tvorbě byl **sex** popisován pomocí náznaků nebo jen heslovitě, prostřednictvím několika málo slov, z nichž bylo patrné, že se jedná o pohlavní styk, v mladší próze je popsán velmi detailně. Nově je věnována pozornost ženskému sexu a perverzním praktikám, které při povrchním čtení mohou připomínat pornografii. Jedná se doslova o sexuální nálož, jakoby si autor kompenzoval své dosavadní šetření slov a nyní se pořádně odvázel. Čtenář je tak de facto zahlcen sexuálními praktikami a vůbec sexuálním životem postav, nad kterým mnohdy zůstává rozum stát. Páral tím vším čtenáře ještě více vtáhne do děje a aktivuje jeho fantazii na maximum. Je možné, že nejen svoboda slova, ale i Páralovy nabyvší životní zkušenosti, měly vliv na daleko odvážnější a peprnější znázornění rozkoše i samotné téma próz. Ne nadarmo se říká, že čím je autor starší, tím více je literárně odvážnější. Kdyby stejným způsobem jako v *Playgirls I* byl líčen milostný život Jacka Jošta v *Katapultu* nebo Soni Čechové z *Profesionální ženy*, kritika by ihned zareagovala a pro Vladimíra Párala by to mělo negativní dopad.

Pro představu uvádím ukázkou z *Profesionální ženy*, která spadá do sedmdesátých let, kde je jen lehce naznačen pohlavní styk, který autor už dále nerozvádí. Páral ponechává čtenáři prostor proto, aby si text doplnil. Lze snadno odhadnout, že jde o milostný akt, čtenář musí umět číst mezi řádky a ideálně mít osobní sexuální zkušenosti, aby text správně interpretoval. Následně předvádím, jak by stejný text zhruba asi mohl vypadat, kdyby jej autor napsal o dvacet let později.

---

¹²¹ MENCLOVÁ, Věra, SVOZIL, Bohumil, VANĚK, Václav. *Slovník českých spisovatelů*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000. s. 499. ISBN 80-7277-007-1.

„Soňa si třela bosé kotníky o sebe a krásně se na Rudu usmála. Díval se na ni. Jakživ neměl tak krásnou holku (a tak odhodlanou a tak odvážnou).

Oba zároveň vstali. Ruda pomalu odložil harmoniku a položil ruku Soně na nejhořejší knoflíček jejích bílých šatů.

„Chceš se mnou být, Soni?“

„Ano, pane Mach.“

„Říkej mi Rudo.“

„Ano, Rudo, chci.““¹²²

Ruda odhodil harmoniku do kouta a vzrušen pohledem na její ňadra, pevná a asi velikost tři, která prosvítala skrz bílé šaty, vrhl se na ni. Serval z ní šaty a nejdříve třemi prsty, pak svým ztopořeným údem do ní hluboko pronikal. Vzdechala rozkoší, avšak stále neměla dost. Sedla si na něj, přitiskla si jeho ústa ke svému klínu. Dráždil ji a ochutnával ji svým jazykem, po chvíli explodovala slastí.

Kdyby tímto způsobem Vladimír Páral líčil rozkoš v sedmdesátých letech, byl by zapsán na seznam zakázaných autorů a literatura by byla ochuzena o jeho následovnou tvorbu. Pro mnou vytvořenou interpretaci jsem použila atributy, které se po revoluci u Párala objevují nejčastěji. Jsou jimi detailně popisované sexuální praktiky a často zmiňované fyziologické prvky. Obě dekády mají v oblasti erotiky společné minimálně jedno, ženská ňadra. Vladimír Páral se mermomocí stále drží i stereotypu. I když ten je ve větší míře spíše v tvorbě předrevoluční. Ještě bych zmínila, že s mladšími díly se sexem přemrštěný děj odehrává v Praze a v zahraničí, zatímco pro starší tvorbu je typické spíše Ústí nad Labem, Pardubice a Brno. Ani o lásku není ochuzeno žádné autorovo dílo. *„Devadesátá léta jsou svědectvím toho, jak se Páral umělecky řítí do propasti a jak snadno podlehl možnosti psát otevřeně o sexualitě. Řemeslně dobře napsané knihy tohoto období jsou na hranici dobrého vkusu a mnohdy sklouzávají do přihlouplé pornografie. Nejen literární „kvality“, ale rovněž samotný*

---

¹²² PÁRAL, Vladimír. *Profesionální žena: (román pro každého)*. 5. vyd. Praha: Nakladatelství Dialog, 1991. s. 124. ISBN 80-85194-13-9.

pozérský veřejný život Párala v posledních letech naznačují, že kapitola jednoho dobrého spisovatele se již dávno uzavřela.“¹²³

---

¹²³ PROKOP, Vladimír. *Přehled české literatury 20. století: (pro výuku literatury na středních školách)*. 1. vyd. Sokolov: O. K. - Soft., 2008. s. 56.

5 Čtenářský zážitek

Za můj dosavadní život mi rukama prošlo mnoho knih, některé mě nadchly a ráda si je přečtu znovu, jiné mě vůbec neoslovily a nejspíš po nich už nikdy nesáhnu. Z vyprávění vím, že Vladimír Páral je autor, jehož díla byla nedostatkovým zbožím a stály se na něj fronty. Ne jednou jsem zaslechla, že lidé byli ochotni být celou noc vzhůru, jen aby mohli knihu dočíst a druhý den ji předat dál. Má generace toto nezažila. Naopak mí vrstevníci o Vladimíru Páralovi mnohdy ani neslyšeli, oproti mně mladší generaci ani nemluvě. V mém povědomí byl. Už jen proto, že naše rodinná knihovna jím překypovala, avšak nikdy by mě ani ve snu nenapadlo, že o něm jednou budu psát. Když jsem Párala, konkrétně *Profesionální ženu*, prvně vzala do ruky, byla jsem nadšená z propracovanosti děje. Pokud mě nějaká kniha zaujme, jsem schopna ji bez přestávky číst. To samé se mi stalo s *Profesionální ženou*. Byla jsem napjatá a zvědavá, jak to se Soňou Čechovou dopadne. Mé nadšení opadlo ve chvíli, když jsem sáhla po *Dekameronu 2000* a *Katapultu*. V tu chvíli mi bylo jasné, že prokousat se tím a pochopit smysl díla, bude tvrdý oříšek. Byla to ale i výzva, o které teď s klidným svědomím můžu říct, že za to stála.

Páralova tvorba není úplně snadná na čtení, čtenář se musí pořádně zorientovat, maximálně se soustředit a vnímat text i chování jednotlivých postav. Popravdě i citáty nebo zkratky, kterými autor text prokládá, čtenáře matou. I já sama jsem si některé pasáže nebo kapitoly musela přečíst klidně i dvakrát, ne-li vícekrát, abych pochopila pravou podstatu. Stejně tak je nutné, aby čtenář postavy hned na začátku neodsuzoval. Jacek Jošt se mi poprvé zdál velmi nesympatický a vnímala jsem jej dost negativně. Není divu, když svou ženu podvádí hned na šestnácté stránce. Nakonec se z něj vyklubal ale i milující otec, pro něhož je vlastní dcera to nejcennější, co v životě má. I Áju Machovou, Klárku Jágrovou a Evu Joštovou jsem měla tendenci odsuzovat za

to, že provozují erotický salón a přičilo se mi, že dopřávají uspokojení mužům od rodin. Postupně jsem ale jejich jednání začala chápat a viděla jsem v nich nešťastné ženy, kterým chybí **láska** a kterým někdo ublížil. Prostituce pro ně byla jen zástěrka, jak to nedat najevo a bolest potlačit. Soňa Čechová pro mě byla jen mladá a naivní dívka, ze které se však krok za krokem stávala dáma, která si sebe konečně začala vážit.

Jsou díla, která čtenář i přes značnou obtížnost textu přečte s nadšením a rád se k nim vrací. A pak jsou díla, jejichž čtenář nemusí být nikterak čtenářsky zdatný, aby pochopil smysl díla, autorův záměr a nedělá mu ani problém předem odhadnout, jaké budou reakce postav a co bude následovat. To je případ *Padesáti odstínů šedi*. Jakožto čtenářka mé generace a především žena, na něž oba spisovatelé míří, mohu posoudit, jak vnímám erotickou tvorbu Vladimíra Párala a jak u E. L. Jamesové. Když už píší práci o erotice, řekla jsem si, že ze zvědavosti sáhnu i do jiného erotického soudku než je Vladimír Páral, abych měla srovnání. Ideálně po něčem aktuálním. V tu dobu přišel zrovna boom *Padesáti odstínů šedi*. Nechápala jsem, že nejen mladé dívky, ale i starší ženy a dokonce i někteří muži jsou u vytržení z Christiana Greye, který na šesti stech šesti stránkách pomocí sadomasochistických praktik hasí svou žízeň po sexu a jehož submisiv (ano, tak ji skutečně nazývá), Anastasia Steelová, si to vše nechá líbit, protože jej celým svým srdcem miluje. Celý děj by se dal shrnout na jednu stránku, protože se zde spousta věcí opakuje a čtenář je různými podobami sexu doslova zavalen.

„Chtěla bych se pohnout, svíjet se... utéct, nebo možná uvítat každý další úder... Nevím, je to tak pohlcující. Nedokážu pokrčit ruce a nohy mám taky uvězněné – jsem efektivně ukotvená na jednom místě. A on znovu švihne – tentokrát přes prsa. Vyjeknu. Je to sladká agonie – tak akorát snesitelná. Příjemná. Sice ne okamžitě, ale jak se má kůže víc a víc probouzí s každou ranou, perfektně kopírující rytmus hudby v mé hlavě, táhne mě to na nějaké temné barbarské místo v nitru, které těm smyslným pocitům podléhá. Ano –

podléhám tomu. Dál mě švihá přes boky a pak se mi s krátkými rankami přesouvá do klína, na stehna a dolů po jejich vnitřní straně... a zase zpátky nahoru až k bokům. Pokračuje s tím, dokud chorál, který posloucháme, nedosáhne svého vrcholu. A najednou, z ničeho nic, hudba ustává... stejně jako on.¹²⁴

Co Párala a Jamesovou spojuje, je maximálně tak téma sexu a lásky. V mých očích je Vladimír Páral inteligentním autorem, jehož díla mají jiskru a intelektuální přesah. Lze je vnímat dvojznačně a jde v nich o více než jen o sex. **I přes detailní líčení sexuálních praktik se nejedná o pornografii, protože je cítit autorova všude se vyskytující ironie a sarkasmus, což vypovídá o jeho nadhledu.** Páral si se čtenářem hraje a je těžké odhalit, co myslí vážně a co jen paroduje nebo ironizuje. Přesně to je případ již zmiňované ukázky v kapitole o *Sexuálním stereotypu*. Při prvním čtení může působit směšně, že žena a muž si vyměnili role. Bezprostředně po sexu oduševnělý macho vyznává ženě city a ji to obtěžuje. Při druhém čtení lze ukázkou vykládat jako parodii na roli ženy, která je romanticky založená a zajímá ji především mužův obdiv. Muž tady vystupuje jako lstivý lišák, který toho zneužívá ve svůj prospěch.

Odpověď na otázku „Proč má Jamesová takový úspěch?“ je prostá. V dnešní době je snadné psát o sexu, autor nemusí brát na nikoho ohled, neomezuje ho cenzura a spousta lidí je dnes líná číst. Čtenářská lenost souvisí právě i s tím, proč dnes mnoho lidí nečte Páralova díla. V *Padesáti odstínech šedi* nejsou žádné jinotaje, po čtenáři není vyžadována extra pozornost a i postav je zde minimum. Páral potřebuje pozorného a inteligentního čtenáře, který má povědomí o literatuře a historii. Jeho pozornost udržuje i pomocí citátů, zkratek, anglicismů a germanismů. Jamesová si vystačí s čtenářem obyčejným, s takovým, který má oči a umí číst.

---

¹²⁴ JAMES, E. L. *Padesát odstínů šedi: Fifty shades od grey*. Praha: XYZ, 2012. s. 579. ISBN 978-80-7388-705-6.

Několikrát jsem ve svém okolí z úst vášnivých čtenářek *Padesáti odstínů šedi* zaslechla, že jim při četbě bylo horko a byly vzrušené. Páral sice píše o sexu, ale čtenáře to nevzrušuje. Nepoužívá „primitivní“ sex. Jestli Jamesová svět něčím obohatila, tak maximálně tím, že přibylo pár sadistů a masochistů, několik platonických lásek ke Christianu Greyovi, nesččetně vzrušených čtenářek a pár vděčných mužů za oživení sexuálního života. Při popisu všeho, co spolu Christian Grey a Anastasia Steelová dělali, jsem se jednoduše nudila. U Párala se mi to nikdy nestalo. Tím dokazují pravé kouzlo Párala. Po přečtení jak Páralových děl, tak i *Padesáti odstínů šedi* jsem měla sto chutí vydat se do nejbližšího knihkupectví, vyndat z poličky tento sexuální brak a na jeho místo postavit autora inteligentního, který ovšem také používá lascivní prvky, Vladimíra Párala.

Na závěr této kapitoly bych dodala, že jsem k Páralově „hře“ se čtenářem přistupovala každým dnem s větší chutí a o to snáze, protože prostředí děje, především Praha a Brno, jsou mi velmi blízké. Na cestě z Hlavního nádraží do Brna jsem si představovala, že mým spolucestujícím ve vlaku je Jacek Jošt, který jede za jednou ze svých milenek. Snažila jsem se do něj vcítit a pochopit jeho situaci. Při procházce po Václavském náměstí mě napadlo, jak by to asi dopadlo, kdyby Jaromír Jaromíru z *Dekameronu 2000* nakonec oslovil. Na Vinohradech mě zajímalo, jestli potkám Jakuba Semana, který má namířeno za Irenou do Playgirls. Dá se říci, že Vladimír Páral byl se mnou stále na cestách a stal se součástí mého života.

6 Závěr

Na začátku práce jsem se věnovala terminologii a vymezení erotiky a pornografie. Dospěla jsem k závěru, že erotika s pornografií spolu souvisí a usoudila jsem, že pro mou práci bude erotika fungovat jako termín nadřazený.

Následující kapitola patřila samotnému Vladimíru Páralovi. Zkoumala jsem, jaká je jeho souvislost s romány. Zajímalo mě především, zda se v autorově tvorbě promítají autobiografické rysy a životní zkušenosti, nebo je vše pouze výplod jeho fantazie. Pátrala jsem i po zdroji inspirace. Zjistila jsem, že vlastní zkušenosti Vladimíra Párala se v tvorbě skutečně uplatňují. Je to nejen prostředí, jóga a meditace, podávání inzerátu, ale i jeho lásky, především láska k matce.

Poté jsem se zabývala odlišnostmi románů *Katapult*, *Profesionální žena*, *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze* a *Playgirls I*. Přistupovala jsem k nim individuálně. Snažila jsem se vystihnout významové změny erotických motivů. Zjistila jsem, že romány se v mnoha ohledech skutečně liší. Ať už se jednalo o postavy, jejich vztahy, míru a intenzitu sexuálního aktu nebo prostředí, ve kterém k němu dochází.

Následně jsem přešla k souvislostem románů. Kapitoly o společenských i sexuálních stereotypech hovoří o jejich uplatnění ve všech jmenovaných románech. Páralovy postavy mají zachovalé patriarchální rozdělení rolí a sex jim pomáhá distancovat se od problémů. Dokázala jsem, že Páralovy ženy i jeho muži chtějí sex a lásku. Kapitola o jazykových a stylistických prostředcích vypovídá o četnosti vulgarismů, germanismů, anglicismů a termínů, kterými autor popisuje sexuální praktiky a jejich aktéry. V souvislosti s fyziologickými prvky jsem se zmínila o autorově studu pojmenovávat ženský pohlavní orgán a naopak oblibě a sympatii k ňadrům. Zabývala jsem se různými typy sexuálního aktu a zazněly i sexuální deviace.

V kapitole o lásce jsem se věnovala lásce milenecké a partnerské. Vše jsem prokládala ukázkami z románů, aby bylo dosaženo větší věrohodnosti.

V kapitole o erotice, prostředku touhy po moci, jsem hovořila v souvislosti s mužskými tituly, penězi, sociálním postavením a sexuálním chtíčem.

Posléze přišla na řadu kapitola, v níž je přiblížen boj autora s cenzurou. Porovnávala jsem jeho tvorbu méně a více erotickou, až pornografickou. I přes různé kritiky patřil Vladimír Páral vždy k oblíbeným autorům.

V závěru jsem se pokusila reflektovat vlastní čtenářský zážitek, v němž jsem zachytila výjimečnost a podstatu Vladimíra Párala. Jeho tvorbu jsem porovnávala s *Padesáti odstíny šedi* od E. L. Jamesové. Snažila jsem se ukázat, že díla dvou odlišných autorů, kteří rozehrávají erotiku, mají nakonec jinou hodnotu, jiný efekt a ve čtenáři zanechají odlišný dojem. Poukázala jsem na Páralův dvoupatrový rozměr erotismu, vypovídající o jeho intelektu, který se jinak projevuje při naivně povrchním čtení, jinak při čtení zasvěcenějším.

Cílem mé práce bylo objasnit vývoj pojetí erotiky u Vladimíra Párala a její přínos české literatuře. Snažila jsem se vystihnout veškeré odlišnosti i souvislosti v tvorbě méně erotické i více erotické.

Práci bych uzavřela Páralovým zdůvodněním výběru erotického tématu: „*A přesto v mém životě, stejně jako v životě lidí jsoucích dosud naživu, je erotika něco jako hudba, vnímaná celou bytostí v koncertním sále i v poklidu domácího křesla. Není to součást běžných denních úkolů jako například ranní koupel, práce, prášek na spaní, rovněž ani krácení si volné chvíle. I když občas je může prostupovat, alespoň v počáteční fázi – je přece krásné setkat se s milovanou bytostí ráno v koupelně a pak s ní posnídat (pokaždé jsem s novým ránem nemizel). A mně je to tak milé, že jsem z erotiky učinil svou pracovní náplň, čímž samozřejmě myslím psaní erotických románů.*“¹²⁵

---

¹²⁵ PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. s. 123. ISBN 80-85767-97-X.

7 Seznam pramenů a literatury

7.1 Beletrie

JAMES, E. L. *Padesát odstínů šedi: Fifty shades od grey*. Praha: XYZ, 2012. ISBN 978-80-7388-705-6.

PÁRAL, Vladimír. *Dekameron 2000 aneb Láska v Praze*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. ISBN 80-202-0206-4.

PÁRAL, Vladimír. *Katapult: jízdní řád železničních, lodních a leteckých drah do ráje*. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1970. Eva (Mladá fronta).

PÁRAL, Vladimír. *Playgirls I*. 1. vyd. Litvínov: Dialog, 1994. ISBN 80-85843-03-X.

PÁRAL, Vladimír, BARTÍKOVÁ, Heda. *Profesionální muž: Vladimír Páral o sobě a jiných, zajímavějších věcech*. 1. vyd. Český Těšín: Gabi, 1995. ISBN 80-85767-97-X.

PÁRAL, Vladimír. *Profesionální žena: (román pro každého)*. 5. vyd. Praha: Nakladatelství Dialog, 1991. ISBN 80-85194-13-9.

SADE, Donatien Alphonse François. *Julietta čili Slasti neřesti*. 1. vyd. Praha: Dybbuk, 2007. ISBN 978-80-86862-37-8.

7.2 Odborná literatura

BULISOVÁ, Jiřina, ed. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003. ISBN 80-7181-959-X.

CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena, NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. Sám sobě. ISBN 80-7169-115-1.

DOSTÁL, Vladimír. Dvoupatrový kýč aneb Paradox parodie a procitnutí z pohádky. *Tvorba*. 1972a, 16.2.(7), 8-9. ISSN 0139-5513.

DOSTÁL, Vladimír. Dvoupatrový kýč aneb Paradox parodie a procitnutí z pohádky. *Tvorba*. 1972b, 23.2.(8), 8. ISSN 0139-5513.

GIDDENS, Anthony. *Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0175-5.

- EVOLA, Julius. *Metafyzika sexu*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2009. ISBN 978-80-7207-702-1.
- JANÁČEK, Pavel. *Literární brak: operace vyloučení, operace nahrazení, 1938-1951*. Brno: Host, 2004. Teoretická knihovna. ISBN 80-7294-129-1.
- JANOUSĚK, Pavel, ČORNEJ, Petr, ed. *Dějiny české literatury 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1631-7.
- JANOUSĚK, Pavel, ed. *Slovník českých spisovatelů od roku 1945*. 1. vyd. Praha: Brána, 1998. ISBN 80-7243-014-9.
- KARPATSKÝ, Dušan. *Malý labyrint literatury*. 2., přeprac. vyd. Praha: Albatros, 1997. ISBN 80-00-00527-1.
- KOPÁČ, Radim, SCHWARZ, Josef. *Zůstaňtež tudíž tajemstvím...: Znamá i neznámá erotika (a skatologika) v české literatuře 1809 – 2009*. 1. vyd. Praha: Artes Liberales, 2010. ISBN 978-80-254-7209-5.
- MENCLOVÁ, Věra, SVOZIL, Bohumil, VANĚK, Václav. *Slovník českých spisovatelů*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000. ISBN 80-7277-007-1.
- MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha - Litomyšl: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.
- PETERKA, Josef. *Teorie literatury pro učitele*. 3. vyd. Jiloviště: Mercury Music & Entertainment, 2007. ISBN 978-80-239-9284-7.
- PROKOP, Vladimír. *Přehled české literatury 20. století: (pro výuku literatury na středních školách)*. 1. vyd. Sokolov: O. K. - Soft., 2008.
- SOLDÁN, Ladislav. *Přehledné dějiny literatury*. 1. vyd. Praha: SPN, 1997. ISBN 80-85937-48-4.
- UHLÍŘOVÁ, Marie, ZELINSKÝ, Miroslav, DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českého románu 1945–1991: 150 děl poválečné české prózy*. 8. publ. Ostrava: Sfinga, 1992. ISBN 80-900578-9-6.
- WÖGERBAUER, Michael, PÍŠA, Petr, ŠÁMAL, Petr, JANÁČEK, Pavel. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře: 1749-2014*. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2491-6.

7.3 Internetové zdroje

GALVOŇOVÁ, Kristýna. *Práce Vladimíra Párala z období tzv. normalizace* [online]. Praha, 2013 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/detail/119006/>. Vedoucí práce Josef Peterka.

HOST nakladatelství [online]. [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://casopis.hostbrno.cz/archiv/2007/7-2007/kam-s-nim>

iLiteratura [online]. [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/14423/erotica-jako-hranice-literatury>

Inflow [online]. [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/s-josefem-schwarzem-o-eroticke-literature-jeji-novodobе-cenzure-svobodnem-citeni-v-eroticke-sexualite>

časopis Reflex [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73993/vladimir-paral.html>

Wikipedia [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Erotika>